

Ob našem srečanju 4. julija v Štalcerjih

Maševalni napad Hitlerjeve zveze fašističnih držav 6. aprila 1941 je razbil kraljevino Jugoslavijo. Pod zunanjim udarcem je ta država razpadla nenavadno hitro. Kriva so bila v največji meri notranja protislovja, ki pa niso izvirala iz večnarodne države, temveč iz izkoriščevalskega družbenega reda in centralističnega pa tudi nedemokratskega političnega sistema, ki pa je v danem vprašanju dosledno uporabljal metodo nacionalnega preglasovanja, v postavljanju organov oblasti pa izigral demokratične pravice državljanov.

Po okupaciji leta 1941 je pritisk nacionalnega in razrednega zatiranja zamenjal teror okupatorja. Kočevski Nemci, so se čez noč prelevili v nasprotnike slovenskih prebivalcev. Ta Hitlerjeva predstraža ni dolgo vzdržala, saj se je okoli 14.000 prebivalcev do decembra 1941 odselilo iz teh krajev.

V tistih usodnih prvih dneh okupacije pa je pomembno vlogo imel tajni sestanek v Konca vasi, na katerega je prišel Franc Leskošek-Luka. Udeležili so se ga domači komunisti, znani iz večletnih borb s kočevskimi hitlerjevci: prof. Jože Šeško, Marija Knapičeva, Lojze Komerički in Tone Marinč. Takrat je bilo odločeno: »Nič več odlašati, izkopati je treba skrito orožje propadle kraljevske armade in začeti oboroženo vstajo.« Kočevski ilegalci, zbrani okrog okrognega odbora OF in KP Slovenije, so začeli predano in drzno ustvarjati narodnosvobodilno gibanje v vseh krajih. Sledile so sabotažne akcije in uporniška gesla. Trdni in predani Slovenci in ostali so se takoj vključili v boj proti okupatorju, ki se je začel že v letu 1941. Boj se je okrepil v začetku leta 1942, ko je bil 16. aprila 1942 v opuščen

vasi Preža ustanovljen II. bataljon Notranjskega odreda ali »Kočevski bataljon«.

Po ustanovitvi bataljona so se pričele številne akcije. Sledila je povezava s partizanskimi enotami z območja Hrvaške. Podrobno izdelani načrti akcij, junaštvo borcev in partizanska vojna taktika, kakor tudi izdatna pomoč prebivalstva ter številnih aktivistov OF, so vplivali, da so bile v teh pomladnih dneh leta 1942 osvobodene vasi: Fara, Banja Loka, Petrina, Kuželj, Drežnik, Podstene, Ajbelj, Borovec in še številni drugi kraji. Zaradi množičnega narodnosvobodilnega gibanja in sodelovanja prek 2.800 ljudi v teh akcijah, je bil junija 1942 ustanovljen Kočevski odred. Ta je deloval vse do vključitve v 5. SNOB Ivana Cankarja, ki je bila ustanovljena 28. septembra 1942 na Lapinjah pri Mozlju.

Občani kočevske občine smo veseli, da se bomo ob krajevnem prazniku KS Kočevska Reka ob dnevu borca srečali s preživeli borci Kočevskega bataljona in odreda ter številnimi aktivisti OF.

Na tovariškem srečanju se bomo pogovorili o časih, ki so mimo, o ljudeh, ki jih ni več, o idealih, ki jih nismo uresničili,

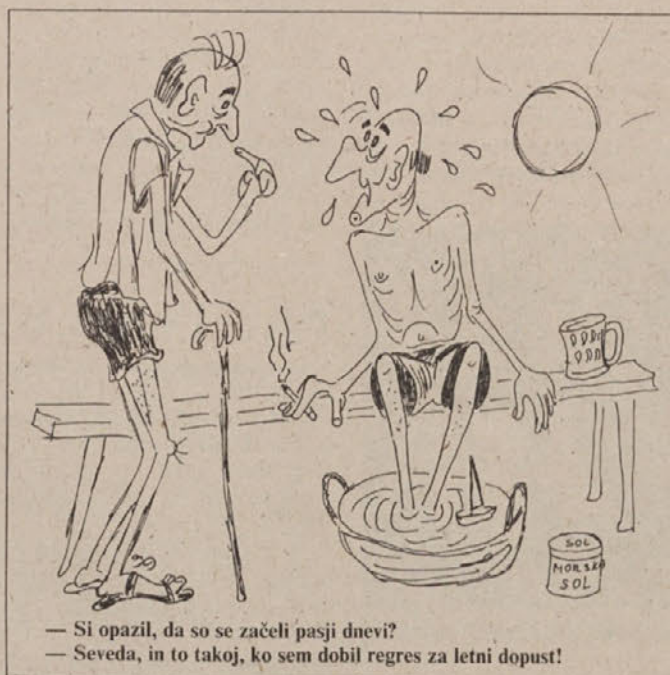
čeprav je veliko ljudi zanje žrtvovalo svoja življenja.

Pridite na tovariško srečanje 4. julija v Štalcerje.

V. D.

Znanje za napredek

Na osnovni šoli Zbora odposlancev v Kočevju končuje osmi razred 225 učencev na šoli v Kočevju in 6 učencev v Strugah. Med njimi je 21 učenec, ki so bili vseh osem let v osnovni šoli odlični. To so: Tine Turk — 8.a, Mateja Starc — 8.b, Vesna Šolar, Alen Fugina, Janez Glad, Mateja Klančar, Monika Pečjak in Nina Klun — vsi iz 8.c, Peter Behin, Simona Kajfež, Helena Vidic in Daniel Žlindra — iz 8.d, Alen Dimitrijevič in Katja Škofic — iz 8.e, Marjana Malnar, Mateja Delač in Vesna

Zupančič — iz 8.f, Kristan Grešak, Barbara Maurin, Dušan Setnikar in Nataša Vidrih — iz 8.h. Vsem iskrene čestitke

z željo, da bodo tudi v naslednjih letih šolanja tako uspešni, kot so bili v osnovni šoli. P. Š.

Letošnji dopust?!

Letni dopust je ena izmed temeljnih pravic in obveznosti delavca, ki izvira iz delovnega razmerja. Z njo se torej slej ko prej sreča vsak delavec. Cilj, da se prizadevnim, delovnim in produktivnim delavcem omogoči čim bolj svobodna izbira in odločitev, kako preživeti to najdaljšo in tudi najbolj intenzivno obliko prostega časa, pa žal za vse delavce ni dosegljiv.

Pa pogledjmo, kakšne možnosti imajo oziroma kako bodo preživeli letošnji dopust delavci v naši občini.

Večina kočevskih organizacij namenja aktivnemu in zdravemu načinu preživljanja dopusta precejšnjo pozornost. Žal

pa se letos oz. že nekaj zadnjih let, tako kot na marsikaterem drugem področju, soočajo v naših organizacijah z vrsto težav in problemov. Če povemo, da znaša oskrbnina za eno počitniško prikolico v času poletne sezone, to je od 30. 5. do

30. 9. 1989, kar 13.000.000 din, potem najbrž ni potreben noben komentar. Prav zaradi tako visokih cen so se v nekaterih organizacijah letos odločili pustiti prikolico doma (Itas, delno Trikon...). Tudi interes delavcev za preživetje letnega dopusta v počitniških objektih delovnih organizacij upada. V glavnem so zasedeni termini dveh poletnih mesecev julija in avgusta, medtem ko v tako imenovani pred- in posezoni le-ti samevajo.

Dnevne cene za najem počitniške hišice se gibljejo različno od 30.000 din pa do 130.000 din. Kar v nekaj organizacijah so se zato odločili, da omogočijo delavcem plačilo v treh obrokih. Torej kaj nam pomaga imeti zapisano v naših zakonih in aktih, da je dopust temeljna pravica delavcev, torej čas, ko naj bi se le-ti fizično in vsestransko psihično sprostili, spočili in si pridobili novih moči za nadaljnje delo, če pa za to nimajo materialnih možnosti. Seveda je res, da je za delno kritje stroškov za letovanje namenjen regres, ki ga je večina delavcev tudi že dobila, vendar ga je ob padanju življenjskega standarda uporabila za druge potrebe. Tudi višina tega je bila zelo različna. V nekaterih organizacijah so dobili vsi delavci enak znesek, v drugih je bila višina odvisna od socialnega statusa. Sicer pa se je letošnji regres gibal med 500.000 din do 1.300.000 din.

Kljub vsemu želimo vsem, ki bodo letošnji dopust lahko preživeli na morju, čim več sonca in toplo morje, tistim, ki bodo ostali doma, pa upanje, da bodo morda tudi zanje prišli boljši časi.

M. D.

Podeljeni srebrni znaki ZSS

Posameznikom za večletno prizadevno delovanje v organih Zveze sindikatov pri uresničevanju delavskih interesov in osnovnim organizacijam Zveze sindikatov za večletno učinkovito delovanje pri uresničevanju sindikalnih nalog, podeljuje Občinski svet Zveze sindikatov Slovenije Kočevje vsako leto srebrni znak ZSS.

Letos so ga prejeli:

1. Ivanka Gornik iz OŠ Zbora odposlancev
2. Rajka Njavro iz Inkop Kočevje
3. Ana Klarič iz GG Kočevje in
4. Marija Osterman iz LB — PE Kočevje

Vsem prejemnikom tudi naše čestitke.

M. D.

Občinski odbor ZZB NOV Kočevje, KS Kočevska Reka in Skupnost borcev Kočevskega odreda vabijo občane na proslavo, ki bo 4. julija ob 11. uri v Štalcerjih.

☆

Od 9. ure dalje je organiziran prevoz z avtobusne postaje Kočevje do Štalcerjev.

☆

Udeležence proslave bo pozdravil predsednik Predsedstva SRS Janez Stanovnik.

Iz vsebine

Tehnološki presežki	stran 2
Razvojni center	stran 2
Kako do sodobnih cest?	stran 4
O davčni politiki	stran 8
Odlikovanje za AMD	stran 9

Prvi poizkus lepo uspel

Opozoriti nase, pokazati, da se tudi v Kočevju nekaj dogaja, da nekaj hočemo, zmoremo in znamo, je osnovno vodilo dokaj ambicioznega programa oživitve in razvoja turizma na Kočevskem, ki ga je turistično društvo sprejelo marca letos, ko je izvolilo tudi novo vodstvo.

In prav novemu predsedniku društva Alču Babiču gre največja zasluga za to, da je prvi poizkus uspel.

V soboto, 17. junija je bil ob jezeru dan Veronike Deseniške. Enkratna prireditve, ki nas je spomnila na običaje iz časov celjskih grofov.

Mladi vitezi, ki so s svojimi konji nastopili na dirki okoli jezera, so se pred tekmo tako kot v davnih starih časih najprej poklonili Veroniki Deseniški, ta pa jim je zaželela srečo. Ko so vitezi

premagali vse ovire, jim je ljubka plemkinja v zahvalo podarila nagelj.

Letos je bila to prva tovrstna prireditve. Postala pa naj bi tradicionalna. Tako kot poznamo širom po Sloveniji Ribnico po semnju, Ptuj po kurentih, naj bi poznali Kočevje po dnevu Veronike Deseniške.

Žal pa pri organizaciji prireditve — pridobitvi soglasij tudi tokrat ni šlo vse brez zapletov. Vendar naš namen ni pisati o tem. Kdo je oziroma bo imel največ koristi, bo pokazal čas.

Mladega žrebička, glavno nagrado dirke, je dobil Franc Okorn iz Drage, drugi je bil Jani Malnarič iz Ljubljane, tretja pa Alenka Škrabec, prav tako iz Drage.

MD

dan Veronike Deseniške

Kočevske »Zvezdice« na Rabu

Poleg sodelovanja na kulturnem in športnem področju poteka sodelovanje s pobrateno občino Rab tudi med gospodarskimi organizacijami. Možnosti za širjenje teh stikov so še posebej raziskali na srečanju ob praznovanju 100. obletnice turizma na Rabu.

Tako naša pekarna dobavlja na Rab specialno pecivo »kočevske čajne zvezdice«. Žal povpraševanja po njih zaradi premejnih kapacitet ne morejo zadovoljiti.

V trgovinah na Rabu je možno kupiti izdelke Inkopa, predvsem lestve in kopalniško opremo in izdelke Trikona. Predvsem za izdelke Trikona je veliko povpraševanje. Zainteresirani so za sprotno dobavljanje

in novejšie modele.

Razgovori potekajo s Kmezijskim gospodarstvom za dobavljanje svežega mesa, suhomesnatih izdelkov, salam in svežega mleka.

Po sklepu občinske skupščine Rab turistom iz občine Kočevje ne zaračunavajo turistične takse. Poseben interes pa imajo Rabčani za proste turistične kapacitete v Kočevju izven turistične sezone, predvsem pa v zimskem času.

»S pobratenimi občinami moramo vzpostaviti tudi gospodarsko sodelovanje. Le to je lahko osnova trajnega navezovanja prijateljskih in bratskih vezi,« pravi predsednik SO Kočevje tov. Lojze Eržen.

P. Š.

Kostelci so sodelovali na proslavi 100-letnice turizma na Rabu 20. maja 1989 (Foto: Dobovšek)

100 let turizma na Rabu

V maju so v naši pobrateni občini Rab praznovali 100 let turizma. Ob tej priložnosti so pripravili bogat kulturno-zabavni program, v katerem so sodelovali tudi naši Kostelci. Člani folklorne skupine KŠD Kostel so bili gostje pri folklorni skupini »Rapski tanec« iz krajevne skupnosti Banjol. Gostitelji so jim pripravili prisrčen sprejem ter jih sprejeli na svojih domovih.

Prvi večer so pripravili družabno srečanje, na katerem se je predstavila rabska klapa Kristofer, ki je zaradi obveznosti ni bilo v Kostelu. Nepristranski opazovalec je ta večer doživel kot srečanje starih znancev in prijateljev, ki so si imeli veliko povedati, čeprav so bili nazadnje skupaj pred mesecem dni. Naslednjega dne je sledil nastop folklorne skupine KŠD Kostel, najprej v povorki po starem delu mesta, nato pa nas-

top na trgu Varoš. Poleg njih so se predstavili še folklorna skupina iz Lazarevca, Balistieri iz San Marina in domača folklorna skupina. Zadnji dan bivanja v krajevni skupnosti Banjol so gostitelji pripravili piknik v zalivu Suha punta, kjer so se najbolj vneti plesalci iz Kostela ohladili v morju. Za ples in veselo razpoloženje je vse dni skrbel tamburaški ansambel iz Fare. Bolj ko se je bližal čas slovesa, večkrat se je premaknila ura odhoda, kajti gostitelji so želeli pokazati še vrsto znamenitosti in lepote otoka Raba ter ponuditi svoje specialitete. Prisrčnost gostiteljev se je nadaljevala do Mišnjaka, kjer so goste pospremili na trajekt.

Z obiskom folklorne skupine so se prijateljske vezi še poglobile, tako da se bo takšno sodelovanje še nadaljevalo ter postalo tradicionalno.

Urban Dobovšek

Ostajamo zvesti svoji tradiciji

Pred pričetkom javne razprave o osnutku amandmajev k ustavi SR Slovenije sem zapisal, da ponujene priložnosti ne kaže zamuditi. Kočevci smo pri tem ponovno ostali zvesti svoji tradiciji, saj ponujene priložnosti nismo izkoristili. Javne razprave, ki so potekale med 23. in 31. majem 1989, se je udeležilo povprečno 18 poslušalcev. Uvodne obrazložitve so podajali člani ustavne komisije SR Slovenije tov. Valerija Škerbec, predsednica DPZ Skupščine SR Slovenije, Milan Baškovič iz Ustavnega sodišča SR Slovenije, Lojze Janko iz Republiškega komiteja za zakonodajo in Stane Vlaj, predstojnik Poli-

tične šole CK ZKS. Za vse prisotne pa lahko ugotovimo, da so s svojimi pogledi, stališči in predlogi izrazili kritičen odnos do predvidenih ustavnih sprememb. Vrsta predlogov pa se je nanašala na novo ustavo SR Slovenije.

Bistveni poudarki javnih razprav so podpora amandmaju, ki opredeljuje pravico do samoodločbe kot trajne in neodtujljive pravice slovenskega naroda, ki vključuje tudi pravico do ocepitve in združitve ter zagotavljanju ekonomske suverenosti Slovenije. Zavzeli so se za racionalno oblikovanje samoupravnih interesnih skupnosti, neposredne volitve na vseh ravneh, ukinitve

Skupen nastop?!

Sredi maja je razvojni center, ki deluje v okviru Komunale Kočevje in se je letos prvič, a zelo uspešno predstavil na sejmu v Gornji Radgoni, o čemer smo v našem glasilu že pisali, poslal vsem delovnim organizacijam poziv, s katerim vabi vse zainteresirane organizacije k skupnemu nastopu kočevskega gospodarstva na sejemskih prireditvah v letu 1989.

V razvojnem centru namreč ugotavljajo, da so nastopi kočevskih podjetij tako na sejemskih, kot tudi drugih prireditvah, zelo skromni, neorganizirani, iz njih veje bojazen, kot da si ne upamo širši javnosti pokazati, da tudi v Kočevju nekaj hočemo, moremo in znamo.

Torej gre za širšo akcijo. Poleg skupnega nastopa kočevs-

kega gospodarstva naj bi na ustrezen način — razmišljajo celo o video posnetkih, pokazali tudi splošen življenjski utrip Kočevske in njene okolice. Zlasti pa si želijo enotnosti in razbremeniti domača podjetja pri organizaciji nastopov.

Končno se je nekaj le premaknilo. Upamo, da akcija ne bo osamljena, kajti do dneva, ko o tem poročamo, na poziv še ni nobenega odziva. Naš apel je zato: Ne pustite dopisa razvojnega centra v predalu oziroma ga ne vrzite v koš, pač pa ga pokažite sodelavcem in se dogovorite za realizacijo.

V razvojnem centru so vam za dodatne informacije na voljo tudi izven rednega delovnega časa. Odločite se, saj smo skupaj gotovo uspešnejši. M. D.

Na Trati novo jezero

Tratarji smo navajeni, da nekdanji studenec (sedaj smetišče), ki je še dolgo po vojnih letih s čisto vodo oskrboval celo graditelje današnjega Lika, ob večjem deževju poplavi. Odvečna voda je odtekala v že obstoječo kanalizacijo pod železniško progo in naprej v Rinžo.

Nekdanjo ustaljeno pot pa ji je zaprla sedanja betonarna gradbenega podjetja Zidar. Kakor se je večal nasip okrog železokrivnice, tako je morala voda odtekati v večjem loku. Sedaj je nasip zaključen. Za odtekačo vodo pa je to jez. Odtoka ni več, zato nastaja novo jezero, ki se je v deževnih dneh 15., 16. in 17. maja razširilo na posajen krompir, deteljo in druge posevke.

Res že dolgo ni bilo toliko dežja. Prekleti dež, kadar začne, ne zna nehati. Ljudje pa ne kolnejo le dežja, ampak tudi tiste, ki so dovolili, da se je vodi zajezila pot.

Vode je bilo toliko, da se je zlila čez rob v smeri železniške proge proti nekdanji kurilnici. Tamkajšnjim prebivalcem (Trata XIV/17, 19 in 21) pa je zalila vrtove, dvorišča in celo kleti. Od tu dalje pa si je le utrla pot do že obstoječe kanalizacije pod progo.

Na ta problem so krajanji pravočasno opozarjali, zato upam, da ni prevelika zahteva, če žele zvedeti, zakaj njihovo opozorilo ni bilo upoštevano in kako se namerava zadeva rešiti.

Rajko Jenko

Tehnološki presežki?!

Prenova gospodarstva ne prinaša samo večje gospodarske rasti, višji dohodek, dolgoročnejšo in stabilnejšo materialno in socialno varnost, temveč tudi nujno presežke delavcev.

Lahko rečemo, da kadrovske presežke delavcev v tem trenutku še niso posledica tehnološkega razvoja, temveč prej posledica tehnološke stagnacije, v kateri prihaja do opuščanja zastarelih in neaku-

mulativnih programov in potrebe po prestrukturiranju znanja oziroma kadra.

Usposobiti udeležence za učinkovito razreševanje presežkov delavcev v OZD z izobraževanjem oziroma preusposabljanjem za novo delo oziroma produktivno zaposlitev, je bil osnovni namen in cilj seminarja, ki ga je za direktorje, vodje kadrovske-spološnih služb, predsednike sindikata in druge strokovne delavce 30. maja letos v Kočevju organizirala Zveza delavskih univerz Slovenije.

Po udeležbi sodeč (od 150 vabljenih se je seminarja udeležilo namreč le 20 udeležencev, in to iz kočevske in ribniške občine), bi lahko sklepali, da v naši občini teh problemov nimamo ali pa se jih sploh še ne zavedamo.

Res seminar ni dal nekega splošnega recepta za razrešitev vprašanja tehnoloških presežkov, je pa bilo posredovanih kar nekaj konkretnih predlogov, kako pristopiti k razreševanju te, v danem trenutku zelo zahtevne naloge. Nedvomno pa bodo resni problemi, če prej ne, potem pa v trenutku, ko bomo ugotovili dejanske presežke, ki jim v organizacijah ne bomo mogli zagotoviti ustreznega dela.

M. D.

Kratke novice

■ Na novem parkirišču za Veleblagovnico Nama v Kočevju je prostora za sedem-inštirideset vozil. Upati je, da bodo našli tam svoje mesto tudi vsi tisti avtomobili, ki jih občani sedaj puščajo po pločnikih in zelenicah. (S. J.)

■ V Trgoprometu obljublja, da bo že julija letos odprta prenovljena samopostrežna prodajalna z živili v Kolodvorski ulici (nasproti občine). Nova trgovina v Stari cerkvi pa naj bi sprejela prve kupce že konec tega meseca. (S. J.)

■ Na pobudo nekaterih gospodarstvenikov je organizirala delavska univerza tridnevni seminar za delavce v komercialni. Seminarja ni bilo, ker se je prijavilo le osem kandidatov. Razlago za tako »veliko« zanimanje vodilnih in strokovnih delavcev za pridobitev dodatnega znanja za delo na komercialnem področju lahko iščemo v naslednjem:

1. kočevski podjetniki imajo o sebi tako mnenje, da probleme v komercialni obvladajo in jim zato ni potrebno hoditi na seminarje, kjer se izgublja predvsem tako dragoceni čas, ali

2. so podjetja že v tako globoki finančni stiski, da niso mogla zbrati po 55 starih milijonov din, kolikor je znašala kotizacija za ta program izpopolnjevanja ali pa

3. menijo, da bodo tudi v bodoče lahko uspevali z enakim načinom dela in ravnanja kot doslej. (S. J.)

■ Ob splošni ugotovitvi, da proizvaja naša industrija za trg nezanimive, premalo kvalitetne in zastarele izdelke, je nerazumljivo, da sta se za seminar z naslovom Uvajanje novih izdelkov, ki sta ga razpisala gospodarska zbornica in delavska univerza, prijavila le dva udeležence. (S. J.)

■ Taborniki odreda Bičkova skala iz Ljubljane so povabili svoje člane, da se v dnevi od 2. do 16. julija udeležijo taborjenja ob Kolpi pod gradom Kostel. Organizatorji zagotavljajo udeležencem tabora, da se bodo poleg ošvaganja številnih taboriških veščin seznanili tudi s posameznimi kraji v tem predelu Kolpske doline. (V. D.)

■ Kulturno-športno društvo Ciril Dekval Mozelj bo letos organiziralo tradicionalno OSLOVSKO NOČ v soboto, 22. julija. Letošnja novost bo v tem, da bosta na prireditvi igrala kar dva ansambla: estradne pesmi bo izvajala znana evrovizijska skupina Srebrna krila, domače pesmi pa ansambel Fiesta s popularnim Alčem. (I. S.)

■ Krajanji Strelišča pa še vedno nadaljujejo z aktivnim prostovoljnim delom. Končali so z obnovo fasade na kapelici sv. Frančiška, potrebna je le še ureditev okolice, razmišljajo pa tudi o ureditvi notranjosti. Z vso vnetostjo so se lotili tudi del za postavitev brunarice v svojem športnem parku, ki bo služila za razne sestanke in srečanja krajanov. Medtem ko se nekateri krajanji ubadajo s hlodi za brunarico, se je naš sokrajan, akademski kipar Stane Jarm, lotil lesene skulpture, ki bo stala v našem parku. (I. B.)

■ V počastitev dneva vstaje slovenskega ljudstva 22. julija bodo člani gasilskega društva Šalka vas izročili v uporabo obnovljeno stavbo gasilskega doma. Takrat načrtujejo podpis listine o pobratenu z gasilskim društvom Rab iz SR Hrvaške. Da so poslopje gasilskega doma obnovili, je zasluga prizadevnih in delovnih članov tega društva, ki so opravili mnogo prostovoljnih delovnih ur pri gradnji in ostalem. (V. D.)

■ Na programski konferenci ZZB Stara cerkev so se odločili, da bodo člani te organizacije zbrali prostovoljni prispevek za obnovo bolnice Franje. S posnemanja vredno akcijo so tako zbrali 610.000 din (M. D.)

■ Pod pokroviteljstvom Občinske konference SZDL Kočevje je bila v dnevi 21. in 22. junija odprta razstava v Likovnem salonu z naslovom »preventiva diabetesa«. Razstavljeni so bili tudi izdelki stanovalcev Doma starejših občanov v Kočevju. (V. D.)

■ Na skupščini Samoupravne interesne skupnosti za komunalno in cestno dejavnost, ki je bila v torek 13. junija, so obravnavali pregled prihodkov in odhodkov po stanju 31. 12. 1988 in plan porabe za letošnje leto. Potrdili so zapisnik zadnje seje, ki je bila 30. junija 1988. V tej skupnosti načrtujejo, da bodo znašali skupni prihodki 13.429.855.000 din. Denar načrtujejo porabiti za ceste, kolektivno komunalno rabo, individualno komunalno rabo, urejanje stavbnih zemljišč, tehnično dokumentacijo in razne druge stroške, v katero so vključili strokovno službo. Denarja naj bi porabili toliko, kot bodo znašali prihodki. (V. D.)

■ Koordinacijski odbor za obujanje revolucionarnih tradicij NOB in spomeniško varstvo pri P OK SZDL Kočevje podpira predlog idejne zasnove za prenovitev Šeškovega doma. Vendar člani na čelu s predsednikom Ivanom Kordišem predlagajo še nekatera dopolnila. Za boljše racionalnost in funkcionalnost dvorane predlagajo možnost projekcije filmov. Potrebno je rešiti investitorstvo in upravljanje s Šeškovim domom. To nalogo naj bi sprejela Kulturna skupnost Kočevje. Želja članov pa je tudi, da se takoj prične z akcijo zbiranja sredstev in pa z akcijo za seznanitev slovenske javnosti s prizadevanji za obnovo Šeškovega doma in razglasitvijo 3. oktobra za dan slovenske državnosti. (B. K.)

■ Ob 45. obletnici ustanovitve I. slovenske artilerijske brigade so se preživeli borci srečali 3. junija v domu JLA v Ljubljani. Pregledali so delo odbora in sprejeli usmeritve za bodoče delo. Borci te brigade so v času NOV trikrat sodelovali v napadih na Kočevje. (V. D.)

■ Stanovalci stanovanjskega bloka Kidričeva 6 v Kočevju so za krajši čas ostali brez pitne vode. Vzrok temu je bilo to, da niso plačali svoje obveznosti za porabljeno pitno vodo delovni organizaciji Hydrovod Kočevje. Po vsej verjetnosti je temu botrovala pozabljenost tistega, ki je prejel račun. (V. D.)

Kratke novice

■ Ob dnevu civilne zaščite 20. juniju je tov. Ivan Prezelj, član občinskega štaba za civilno zaščito, prejel priznanje republiškega štaba za civilno zaščito — srebrni znak za dolgoletno in uspešno delo. Za prejeto priznanje mu čestitamo.

■ Letos praznujemo 100-letnico varovanja pragozdov na Slovenskem. Velik del aktivnosti bo potekal na Kočevskem, saj so bili prvi pragozdovi prav pri nas. Osrednje aktivnosti bodo potekale v jesenskem času, in sicer: strokovne razprave in srečanja, izdaja strokovnih in vzgojnih publikacij in snemanje filma o pragozdovih. Aktivnostim se bodo pridružili tudi strokovnjaki iz drugih republik in držav. Prav je, da se javnost seznanja z razmerami v gozdovih, še posebej danes, ko gozdovi pred našimi očmi umirajo. Prav zaradi tega bomo v naslednji številki Kočevskih novic posvetili precejšen del vsebine prav našim gozdovom. (I. S.)

■ Ob cesti proti Mozlju so te dni mimooido ljudi lahko videli večjo skupino ljudi iz Črnega potoka in Mozlja, kako so neusmiljeno mahali s krampi in lopatami. Človek je dobil vtis, kot da gre za povojni čas. Čeprav je med tem preteklo že polnih 45 let, so nekatera naša naselja še vedno brez telefonskih napeljav, brez zunanje razsvetljave, brez urejenih cest in celo brez vode. Vse kaže, da se kljub enkratni socialistični ureditvi ponovno približujemo povojnemu času: zopet postajajo moderna udarniška dela, mogoči in nemogoči davki, prispevki in razne druge obvezne dajatve.

Kaj hočemo — zgodovina se pač ponavlja! (I. S.)

■ Socialistična zveza je v januarju povabila vse organizatorje kulturnih, športnih, turističnih in podobnih ustanov ter društev na usklajevalni razgovor, kjer so sprejeli plan prireditelj za leto 1989. Od društev se je sestanka udeležil le predstavnik KSD Ciril Dekval Mozelj. Kaže, da se ostalim društvom ni zdelo vredno dogovarjati in so zanje bolj zanimiva interna neusklajena dogovarjanja oziroma prakse v znanem kočevskem slogu »kdo bo prej« ali »kdo bo koga bolj onemogočil«. In če se bo tudi letos zgodilo, da bomo imeli na Kočevskem dva ali celo tri veselice hkrati, prosimo, ne čudite se! (I. S.)

■ V okviru priprav na republiško ekipno prvenstvo za mlajše pionirje in pionirke, ki bo naslednje leto v Kočevju, bo ob koncu junija šahovski krožek organiziral štiridnevno letno šahovsko šolo v Selcah. Novo obliko dela z mladimi šahisti so finančno podprle naslednje naše delovne organizacije: Tekstilana, Gozdno kmetijsko gospodarstvo, Ljubljanska banka — DE Kočevje in Elektro. (I. S.)

KOČEVSKI MOZAIK

Tokrat v rubriki Kočevski mozaik objavljamo prispevek Gozdnega gospodarstva Kočevje o zasebni iniciativi v družbeni proizvodnji. Kot se verjetno spominjate, je bilo na prvem Kočevskem mozaiku postavljeno vprašanje uporabe službenih avtomobilov GG v zasebne namene.

Gozdno gospodarstvo Kočevje gospodari s 42.000 ha zasebnih gozdov na območju od Turjaka do Kolpe.

Za ca. 250.000 m³ lesa za blagovno proizvodnjo na leto uporabljajo med številnimi delovnimi sredstvi tudi okrog 350 motornih žag, 70 traktorjev in 30 kamionov.

Največ naporov vlaga Gozdno gospodarstvo Kočevje v stalno izboljševanje proizvodnje. Med predlogi za zniževanje stroškov poslovanja so tudi razmišljanja za uvajanje v proizvodnjo določenih delovnih sredstev, ki so last delavcev Gozdnega gospodarstva oziroma drugih občanov. Vsa tovrstna razmišljanja slonijo na ugotovitvah, da delavci ravnaajo z delovnimi sredstvi, ki so njihova last, mnogo gospodarnejše kot s sredstvi, ki so last delovne organizacije (družbe). Tako skoraj praviloma velja, da je življenjska doba stroja ali delovne naprave, s katero delavec kot s svojo lastnino dela usluge v delovnem procesu, mnogo daljša, kot če isti delavec dela s sredstvom, ki je last delovne organizacije. Tudi stroški vzdrževanja delovnega sredstva (popravlila) so zato mnogo manjša, saj delavec s svojim sredstvom ravna kolikor je mogoče skrbno in varčno.

Verjetno se danes prav iz navedenih razlogov daje vedno več poudarka uveljavljanju vloge zasebne lastnine.

Da bi dosegli odnos do družbenih delovnih sredstev izboljšali in znižali stroške proizvodnje, Gozdno gospodarstvo Kočevje predlaga, da bi določena delovna sredstva, ki se

uporabljajo v delovnem procesu, bila v zasebni lasti (last delavcev). To bi uvajali postopno, in se tako izognili morebitnim motnjam in drugim negativnim vplivom.

Pri uporabi motorne žage v družbeni proizvodnji bi sedanji sistem, ko delavec dobi ustrezno nadomestilo v denarju po enoti proizvoda (m³) za uporabo lastnega goriva in maziva ter rezalne verige in vodila (meča), razširili še na zasebno lastništvo motorne žage (stroja v ožjem smislu) ter stroške za vzdrževanje in popravila motorne žage. Tako bi delavec postal lastnik motorne žage v celoti, s tem pa bi se tudi sedanja vrednost nadomestil povečala za vrednost amortizacije ter popravil in zavarovanja motorne žage.

Seveda mora biti višina nadomestila v dinarjih, ki ga dobi delavec za uporabo svoje motorne žage, po enoti proizvoda tako visoka, da delavca motivira (pritegne) za predlagano obliko delovnega odnosa. Praviloma morata imeti korist od predlaganega sistema oba partnerja — tako delavec kot delovna organizacija: delavec mora dobiti povrnjene vse dejanske stroške, z upoštevanjem tveganja (rizika), ki ga ima kot lastnik motorne žage, delovna organizacija pa lahko pričakuje gospodarske učinke pri dolgoročnem umirjanju tovrstnih stroškov proizvodnje.

Poudariti je treba, da je navedeni predlog za vsakega delavca, ki normalno vzdržuje motorno žago, stimulativen.

Podoben sistem kot pri uporabi zasebnih motornih žag se načrtuje tudi za službene pre-

voze, ki jih mora za izvrševanje službenih nalog opraviti strokovno osebje (delovodje, revirni vodje, vodje proizvodnje in vodje programiranja na temeljnih organizacijah gozdarstva v družbenih in zasebnih gozdovih).

Za navedene oblike uporabe zasebnih motornih žag in prevozov s službenimi vozili bo izdelan poseben pravilnik, kjer bodo vsebovana vsa določila za materialne in pravne odnose med lastnikom delovnega sredstva in Gozdnim gospodarstvom Kočevje.

Vsi se moramo zavedati, tako vodstvo delovne organizacije kot izvajalci predlaganih oblik organizacije dela, da bomo uspešni v vedno otrejših pogojih delovanja ekonomskih dejavnikov trga le v iskanju in izvajanju novih in uspešnejših oblik dela in odnosov v proizvodnji in družbi.

Tone Gregorič

učenka, 12 let

Čas, zarisan v obraz

Razkrivamo osebo v današnji podobi. Njeno sliko iz mladosti smo objavili v prejšnji številki. Spodaj pa objavljamo sliko novega občana za ugibanje.

GORC (Artač) ANA
Trg Zbora odposlancev 51,
gospodinja, 62 let, prišla iz
Brezovice pri Ljubljani, v
Kočevju živi že 37 let.

bokrvno demokracijo kriv predvsem človeški faktor.

Naši ljudje imajo namreč izreden zgodovinski spomin. Politična obremenjenost, neizpolnjena pričakovanja, idejna neskladja — in morda še kaj, je odločilo, da so prvotno zastavljena demokratična hotenja kaj kmalu zbledela. Tako zamišljeno široko gibanje se je prelevilo v oprezno opazovanje ter zakolisno modrovanje in ocenjevanje. Tudi zdajšnja humanistična opredelitev in človekoljubna zagnanost nekaterih posameznikov je brez pravega učinka. Vse to potrjuje srečanje v srednji šoli. Očitno poleg Janše nismo sedeli pravi ljudje.

Preostaneta nam dve možnosti: ali opraviti popravni izpit ali počakati, da nam demokracijo priborijo drugi.

Ive Stanič

DOPISUJMO
V NAŠE GLASILO!

Mimogrede

Dopust — potreba ali snobizem

— Ne morem si predstavljati počitnic brez morja in toplega sonca. Vsako leto grem poleti na morje, pozimi pa na smučarjijo, običajno v Avstrijo, ker so tam smučišča bolj urejena. Posebej zoprne so priprave: oče ima veliko dela okrog urejanja in čiščenja avtomobila in motornega čolna, midve z mamico pa nabavljava različne dopustniške potrebščine. Najbolj pa me razjezijo sosede, ki odhajajo na letni dopust v Španijo, Italijo in Grčijo, potem pa se nam celo leto škodoželjno smejijo. Morda bomo šli letos tudi mi v Španijo. Upam, da se nam tokrat ne bodo več smejali.

— Večina ljudi enostavno mora vsako leto na dopust, sicer bi jim padel ugled v malo-meščanski družbi. Nam, kneptom, pa se zdi škoda zapravljati dragoceni čas na morju, delo nam tega enostavno ne dovoljuje, pa tudi denarja nimamo dovolj. Tako običajno odhajajo na dopust tisti, ki počitka ne potrebujejo, doma (pri delu) pa ostajajo pridni in resnično utrujeni državljani.

kmet, ki še nikoli ni bil na dopustu, 59 let

— Z dopusti so vedno težave: časovne uskladitve, prevozi, draginja, bolezen... Mene osebno na dopust ne vleče, vendar kljub temu grem zaradi šoloobveznega otroka.

kontrolor polizdelkov, 61 let

— To nesrečno kuhanje mi večkrat pokvari dopust. Pravi dopust je takrat, ko zjutaj vstanem, zaplavam v morju, se sončim, pijem kavico in sproščeno klepetam.

uslužbenka, 39 let

— Dopusta je odločno premalo, še posebej za mlade kadre oziroma tiste fante, ki pridejo od vojakov. Če odbijemo kolektivni dopust, jim ostane le 12—13 dni. Nekateri starejši, ki so že vsega naveličani in samo še čakajo na upokojeve, pa imajo čez 30 dni dopusta. Kakšna je to skrb in vzpodbuda za mlade kadre?!

delavec, 24 let

— Zavzemam se za trajni dopust in hkrati trajno življenjsko angažiranost.

občan, 49 let

— Kočevci smo pobrateni z več občinami, a mi delavci nimamo nič od tega. Lahko bi npr. na Rabu zgradili počitniški dom za naše delavce, v Kočevju pa sindikalni dom za Rabljane. To bi bila nekakšna svobodna menjava interesov, ali če hočete neke vrste tržnega gospodarstva.

delovodja, 29 let

— Kočevci nismo izbirčni ljudje glede dopusta. Gremo kamorkoli, samo da se umaknemo iz tega mesta.

vodja oddelka, 33 let

— Pri naši hiši ni denarja za take stvari. Morja še nikoli nisem videla, čeprav bi mi morskava voda in zrak koristila. Tudi planinskih turističnih naselij in drugih objektov ne poznam. Vsaj enkrat pa bi šla rada na dopust, da bi videla in spoznala, kako zgleda ta luksuz.

gospodinja, 62 let

Pri nas delamo v zelo težkih pogojih, pa se to pri odmeri dopusta skoraj nič ali premalo pozna. Nekateri imajo celo dopust na otroke, v našem podjetju tega ni. Zanima me, kdaj bomo dobili tak sindikat, ki bo resnično skrbel za nas delavce?!

delavka, 39 let

— Med počitnicami običajno dvigam prst in tako potujem iz kraja v kraj. Imam se krasno in to brez ficka v žepu. Včasih še kaj denarja domov prinesem.

blondinka, 18 let

— S svojo plačo (150 SM) si ne morem privoščiti dopusta. Tudi sorodnikov nimam v Nemčiji. Kam naj torej grem s 60 milijoni regresa? Cela družina potrebuje za dopust najmanj 300 milijonov. Je to še socializem?!

delavec, 23 let

— Dopust je smiseln takrat, če ga preživiš aktivno. Pomemben je tudi zato, da spremeniš okolje, da spoznaš nove kraje in običaje, da se spočiješ in se v miru pogovoriš z ljudmi, ki jih imaš rad.

prosvetna delavka, 41 let

— Zaradi kriminalne turistične ponudbe sem moral lani po dopustu vzeti bolniško in izkoristiti še preostale proste dneve, da sem se lahko dobro odpočil in okreval od živčne prenapetosti. Na dopustu smo več ur čakali na trajekt, bili smo brez vode, trgovina je bila oddaljena in slabo založena, na kruh in mleko je bilo treba čakati še in še, v restavraciji pa so me večkrat postregli z mrzlo juho in toplim pivom. In če sem se hotel ohladiti v vodi, sem si moral sam utreti pot skozi grmičevje in skalovje. Hvala za takšen dopust.

delavec, 38 let

— Kmalu dopust ljudem ne bo več v veselje. Zanimanje pada, prikolice ostajajo doma. Kmalu bomo torej preživljali dopust kar pod domačo streho ali nekje za domačo hišo.

skladiščnik, 34 let

— Kakšen dopust, kaj ste znoreli? V Jugoslaviji ni več dopustov za običajno delavsko rajo. V času dopusta moramo delati, da lahko preživimo. Takšen, vidite, je naš dopust; kar napišite!

kmetica, 40 let

— Čeprav ne bom imel kaj obleči, čeprav bom praznih ust, čeprav imeli bodo marsikaj reči, korajžno odšel bom na dopust.

občan, 50 let

Pripravil: Ive Stanič

Oprema

Tik pred uvedbo začasnega ukrepa družbenega varstva v DO Oprema konec minulega meseca, so (sedaj že bivši) vodilni sklicali nekakšno tiskovno konferenco, kar je za Kočevje, ki velja za medijsko močno zaprt prostor, nekaj povsem novega.

Namen razgovora, ki se ga je udeležil tudi dolgoletni bivši direktor, sedanj župan Kočevja, je bil, kar se da temeljito prikazati razmere in vzroke za nezavidljiv likvidnostni položaj, pomanjkanje dela, izgubo, povsem skrhan medsebojne odnose.

Če na kratko povzamem bistvo: Oprema se je v sedemdesetih letih razvila iz obrtnih delavnic nekaj zaposlenimi v tri relativno (pre)močne temeljne organizacije s tremi povsem ločenimi programi. Dokler so na tržišču s težkimi platni za cerade uživali monopolni položaj in je normalno tekel izvoz v SZ, je šlo, saj so se dale vse napake poslovanja skriti v ceno izdelkov.

Žal v DO niso znali izkoristiti tega trenutka za pridobitev kvalitetnega kadra. Ravno na sprotno. Pred strokovnjaki je vladal prav paničen strah in določene strukture so naredile vse, da ne bi zaposlili tudi kakega inženirja ali recimo ekonomista. zato se ni čuditi, da v Opremi razvoja sploh nimajo, ravno tako ne marketinga. Po-

sledice kratkovidne poslovne in kadrovske politike sedaj čutijo vsi zaposleni, pa vendarle še ni v vseh glavah, te seveda ščitijo svoj položaj, prevladala potreba po strokovnjakih.

Največ besed in povsem nasprotujočih ocen na tiskovni konferenci pa je bilo slišati o investicijah, ki so se opravile pred leti in so vanje, kot se je izrazil eden izmed članov kolegija, vgrajeni vsi grehi Opreme in nadaljeval, da takšni kot so pomenijo generator težkega likvidnostnega stanja in se do danes niso upravičile. Nikjer sicer ni rečeno, da se ne bi mogle, vendar ne z obstoječo prakso organizacije razvoja, dela, prodaje.

Zato tudi začasni ukrep družbenega varstva, od katerega vsi, ne samo 240-članski kolektiv Opreme, veliko pričakujejo.

Neumestno bi bilo sedaj ugibati, koliko pričakovanj je realnih in koliko se jih bo ali ne bo uresničilo. To bo namreč prav kmalu pokazal čas.

M. S.

Gradnja in obnova cest na Kočevskem

V letošnjem letu je predvideno asfaltiranje regionalne ceste od Mozlja do Rajndola, preplastili naj bi odsek magistralne ceste med Jasnico in Staro cerkvijo, dokončali že začeto investicijo na cesti Colnarji—Kostel, zgradili most z dostopoma v Mestnem logu (pred lovsko kočjo) in asfaltirali ter uredili nekaj ulic v mestu in novih naseljih na Kočevskem.

Tako sta o uresničevanju letošnjega načrta glede gradenj in obnove cest na Kočevskem pripovedovala Vinko Zajc in Alojz Eržen.

Med Mozljem in Rajndolom so z zemeljskimi deli že začeli. Do konca leta bi naj bil ta del v celoti zaključen. V planu Skupnosti za ceste SR Slovenije za letošnje leto je predvideno tudi asfaltiranje regionalne ceste med Rajndolom in Knežjo lipo, vendar so trenutno zagotovljena sredstva tako majhna, da ne bi zadoščala niti za 1 km obnove tega dela ceste. Realneje je pričakovati, da se bo uresničilo dogovarjanje med občino in skupnostjo o ureditvi spodnjega ustroja (makadamski del brez asfalta) na tem delu ceste. Prav tako je upati, da bodo do zime zaključili lani začeto investicijo na delu magistralne ceste Škofljica—Brod na Kolpi med Jasnico in Staro cerkvijo. Pri Liku so pred kratkim pričeli z zemeljskimi deli na cesti Dvor—Kočevje, kjer nameravajo urediti priključek na Ljubljansko cesto z nadvozom. Trenutno teče akcija zbiranja sredstev. En del bi bilo treba zbrati v občini, drugi del bi sofinancirala republiška Skupnost za ceste, tretji pa ŽTP Ljubljana iz sredstev, namenjenih skrbi za varnost prehodov. Če bodo uspeli zbrati potreben denar, bodo ta del ceste uredili do zime. To je zelo pomembno, ker se je na to cesto preusmeril velik del tovornega prometa, odkar so uredili ovinek v Jami pri Dvoru. Z nadvozom bi rešili neprimeren in nevaren vstop na to cesto in preprečili marsikatero prometno nezgodo.

Kaj se gradi oziroma se bo šele pričelo obnavljati na področju lokalnih cest poleg že v uvodu omenjenega odseka Colnarji—Kostel in mostu v Mest-

nem logu? Nad Onekom bodo uredili odvodnjavanje in razširitev nevarnega dela ceste proti Koprivniku. Če bosta pri finančni konstrukciji sodelovala KS Stara cerkev in Kmetijsko gospodarstvo, bodo položili asfalt med Staro cerkvijo in Mlako. Razdejali in na novo bodo uredili Kidričevo ulico zaradi celotne zamenjave kanalizacije in vodovodnega omrežja. Dela bodo trajala približno en mesec. Po planu kasnije z deli zaradi deževja. V Kajuhovem naselju končno urejajo cesto mimo stanovanjskih stolpičev. Sredstva je zagotovila samoupravna stanovanjska skupnost. Predvideno je še asfaltiranje nekaterih odsekov, če bodo sredstva zagotovili krajanje. Z deli bodo pričeli šele takrat, ko bodo zbrana sredstva v celoti. Tako nameravajo nadaljevati z obnovo cestišča v Šalki vasi od klanca do cerkeve, asfaltirati še eno vzporedno cesto do jezera, prevleči z asfaltom cesto skozi novo naselje v Moravi in urediti del ceste v novem naselju v Novih Lazih. V letošnji plan pa sta bili vključeni tudi že dokončani ureditvi parkirnega prostora za Namo in pločnik pri Petrolu. Prav tako je že plačana kompletna konstrukcija in montaža mostu pred lovsko kočjo.

Res je prvo polletje že skoraj za nami in zaključenih manj kot polovica planiranih investicij. Res pa je tudi, da nam ostaja še druga polovica leta in upanje, da se bo večina predvidenih del vendarle zaključila ali pa se bo z začetkom obnovitvenih del na kočevskih cestah vsaj pričelo.

S. J.

Svojevrsna pesem motork

Najboljši gozdni delavci v kočevsko-ribniški občini so se v petek, 9. junija, zbrali v Mozlju, kjer so se pomerili v sedmih tekmovalnih disciplinah. Poleg sekačev so pokazali svoje spretnosti tudi vozniki gozdarskih kamionov — vsi pa so morali opraviti še obvezni teoretični del znanja.

Lep sončen dan in še posebej zanimive večine gozdarjev so privabile na prireditveni prostor veliko število gledalcev. Za gozdarje je bil to običajen delovni dan, saj jih tako ali podobno delo spremlja vsak dan na delovnem mestu v gozdu. Tokrat pa jih je spremljal še tekmovalni čar: borili so se s sekundami in natančnostjo. Gledalci pa smo se lahko marsikaj naučili, saj smo spoznali marsikatero težavnost in hkrati zanimivosti gozdarskega poklica.

Tekmovalo je 36 sekačev in 9 voznikov iz GG — TOZD: Rog, Pugled, Draga, Jelenov žleb in Lašče. V posameznih tekmovalnih disciplinah so zmagali: obračanje meča Anton Rede, kombinirano prežagovanje hloda Brane Rovana, zasek Ivan Rovana, podžagovanje Cvetko Skok, podiranje debela na balon Gojko Dvizec, kleščenje vej Anton Rede, precizno prežagovanje hloda Jože Volf in teoretični del Anton Rede. Skupni zmagovalec pri sekačih je tako postal Brane

Rovan, iz tozda Jelenov žleb. Organizator tekmovanja DIT GG Kočevje mu je podelil kot prvo nagrado novo motorno žago. Na republiško tekmovanje, ki bo letos na Roglji, so se uvrstili prvi štirje: Brane Rovana (Jelenov žleb), Anton Rede (Pugled), Ivo Dražetič (Draga) in Ivan Rovana (Jelenov žleb). Rezervi sta Jože Volf in Jure Senekovič.

Vozniki pa so se odrezali takole: pri nakladanju je bil najboljši Mirko Križmanič, pri sestavljanju piramide Jože Kovač, pri teoretičnem delu pa Ivan Bartolj. Skupni zmagovalec pri voznikih je postal Andrej Kavčič, drugo mesto pa je zasedel Jože Kovač. Oba sta se uvrstila na republiško tekmovanje.

Tekmovanje je zahtevalo mnogo organizacijskih priprav in dobre volje vseh zaposlenih. Uspelo prireditve je obiskal tudi sekretar Republiškega odbora sindikata delavcev gozdarstva in lesarstva tov. Marjan Ferčec.

Ive Stanič

Pri nakladanju je potrebna spretnost

SODELUJMO V AKCIJAH ZA ZDRAVO IN ČISTO OKOLJE!

Iz Vezanine v Kočevju

Sredi mesta stoji in deluje od leta 1973 manjša konfekcijska TOZD delovne organizacije VEZENINE Bled. Zgodovina te stavbe je dobro poznana starejši in srednji generaciji občanov v Kočevju. Iz nekdanjega gospodarskega poslojja, pozneje plesne dvorane, je z adaptacijo prostorov nastala šivalnica lahke konfekcije.

Glede na velik problem zaposlovanja ženske delovne sile v letih 1972/1973 je delovna organizacija VEZENINE Bled v dogovoru z občino Kočevje odprla obrat za šivanje ženskih rokavic. V začetku je bilo zaposlenih 50 žensk, večinoma nekvalificiranih. Potreba po tovrstnih proizvodih na trgu je bila čedalje manjša, zato se je v letu 1975 obrat preusmeril v šivanje lahke ženske konfekcije, kar je osnovna dejavnost še danes.

Leta 1982 je obrat postala TOZD. Trenutno je 80 zaposlenih. Kvalifikacijska struktura se izboljšuje, saj z rednim šti-

pendiranjem zadovoljujemo vsem našim potrebam. Dnevno se srečujemo s problemom odsotnosti delavk zaradi bolniškega staleža in porodniške.

Naša delovna organizacija si močno prizadeva za uveljavitev svojega programa na izvoznem trgu. Na klirinško področje izvažamo približno 35% proizvodnje nekoliko manj na konvertibilno področje, približno 22%, ostala proizvodnja je namenjena za potrebe domačega trga. Pogoji plačilnega sistema in visoka inflacija pa nam onemogočajo doseganje boljših rezultatov.

Imamo precej zastarelo opremo, zato je vsekakor potrebno mnogo več navora za doseganje zelene kvalitete, za kar pa gre zasluga naših pridnim delavkam.

Cilj naše TOZD je posodobitev strojne opreme in s tem dvig produktivnosti in kvalitete.

Zdenka Kotnik

VIDEO CENTER KOČEVJE

- izposojanje video kaset
- presnemanje video filmov
- snemanje z video kamero po naročilu
- ostale video storitve
- ☎ Šeškova 13 (061) 852-192

VCK

Obvestilo

Cenjene obiskovalce naše videoteke obveščamo, da smo se preselili v prostore veleblagovnice NAMA.

Naše usluge vam bomo nudili v času:

dopoldan od 8.—11. ure
popoldan od 14.—19. ure
v soboto od 8.—13. ure

Pričakujemo vas v NAMI!

Špiletič Tatjana

Šeškova 13

telefon doma: (061) 852-192

Zaključno poročilo o izgradnji večnamenskega objekta v Strugah

S planom razvoja KS Struge in občine Kočevje za obdobje 1986—1990 je bila pričeta akcija za sanacijo dotrajnega objekta osnovne šole. Istočasno se je reševalo tudi vprašanje izgradnje telefonske centrale s poslovnimi prostori pošte in prostorov za dejavnost krajevne skupnosti.

Začetni nosilec akcije je bila komisija za pripravo gradnje večnamenske stavbe v Strugah, ki jo je iz zainteresiranih predstavnikov imenoval izvršni svet SO Kočevje. Komisija je izdelala program izgradnje ter pri IBT Trbovlje, TOZD Projektivni biroji v Ljubljani, naročila izdelavo investicijskega projekta ter ekonomsko in tehnično dokumentacijo. Izdelana je bila avgusta 1986.

Na osnovi javnega zbiranja ponudb je bil za izvajalca gradbeno obrtniških in instalcijskih del izbran SGP Zidar Kočevje, kot najugodnejši ponudnik. Zaradi problematike sprotne zagotavljanja finančnih sredstev je bilo sklenjenih več pogodb oz. se je izgradnja odvijala fazno.

Operativno izpeljavo sprejete programa je vodil gradbeni odbor v sestavi: Peter Šobar, ravnatelj osnovne šole Zbora odposlancev kot predsednik in Ladislav Lenassi, predstavnik komiteja za družbeni razvoj kot njegov namestnik ter člani Marjan Krivic, direktor TOZD PTT Kočevje, ing. Dušan Oražem, sekretar samoupravne stanovanjske skupnosti občine Kočevje, Janez Kralj, predsednik KS Struge, Ema Marinčič, gradbeni tehnik in zunanja sodelavka osnovne šole Zbora odposlancev. Pri sami operativni izpeljavi zastavljenega programa je potrebno poudariti aktivno sodelovanje IS SO Kočevje ter prispevek krajanov pri rušitvenih delih ter brezplačni prispevek GG Kočevje ter Snežnik Kočevska Reka, ki sta zagotovila les za strešno konstrukcijo celotnega objekta.

Objekt obsega prostore za potrebe šole in krajanov (večnamenska dvorana, knjižnica, matične in specialne učilnice, kuhinja ter spremljajoči prostori in komunikacije), dve dvo-sobni stanovanji, prostori za

PTT s prostorom za telefonsko centralo in pisarniški prostori za potrebe KS oz. bodočega krajevnega urada. Dobavitelja opreme za potrebe šole sta bila LJK Kočevje in Kovinostroj Grosuplje.

Za vse zgrajene objekte je pridobljeno uporabno dovoljenje. Dokončno usposobitev prostorov z opremo in drugimi potrebnimi pripomočki bodo zagotovili investitorji iz lastnih sredstev.

Pregled dohodkov in izdatkov (vrednosti na dan vplačila)

Pregled izdatkov

1. Pripravljalna dela	14.081.950
2. Šolski del oprema	554.483.490
3. Del za potrebe PTT	29.000.000
4. Del za potrebe KS Struge	159.424.706
5. Zunanja ureditev	112.629.970
6. Bančni in drugi stroški	117.774.640
SKUPAJ	1.637.573

Pregled prihodkov

1. Lastna sredstva šole	61.734.528
2. Združevanje sredstev gospodarstva	519.702.847
3. Izobraževalna skupnost Slovenije	108.938.000
4. Kulturna skupnost Slovenije	8.838.000
5. Samoupravna stanovanjska skupnost	79.321.954
6. PTT	159.424.706
7. Prispevek GG Kočevje in Snežnik	16.889.500
8. Prostovoljno delo krajanov	6.030.800
9. Prispevek krajevne skupnosti Struge	28.151.994
SKUPAJ	989.032.329

Gradbeni odbor se zahvaljuje vsem, ki so pri izgradnji objekta pomagali s finančnimi sredstvi. Zahvala tudi izvajalcu del SGP Zidar iz Kočevja in nadzornemu organu IBT TOZD Projektivni biroji Ljubljana.

Predsednik gradbenega odbora
Peter Šobar

Kočevski bataljon

Ob praznovanju 4. julija in srečanju borcev Kočevskega bataljona — odreda objavljamo na dodatnih straneh prispevek k zgodovini enote, ki ga je napisal kočevski rojak Zdravko Troha.

3. bataljon Ljube Šerčerja je imel že v začetku februarja 1942 4 čete in udarno grupo, ki so jo imenovali tudi Smučarska četa.

Kot je znano, je imel bataljon z nadmočnimi Italijani hude boje, ki so trajali 11 dni. Ta bataljon se je 12. 2. 1942 razdelil na dva dela. Nas zanimata 1. in 2. četa Šerčerjevega bataljona, ki sta krenili na Dolenje Poljane pod Raco goro. Tam so partizani nekaj časa taborili in se urejali, 1. marca 1942 pa so odšli v gozdove Travné gore na Žugno (Velika gora). 19. marca se je bataljon na Travné gori zopet združil. Povedati še moramo, da je s 1. in 2. četo Šerčerjevega bataljona šel tudi udarni vod, ki je kmalu postal znan kot letéča patrôla; pozneje proletarska četa, ki je bila jedro 16. julija ustanovljene prve partizanske brigade Tone Tomšič. Njen komandir je bil od vsega začetka Stanko Semič-Daki. 23. marca je bila v bataljonu izvedena reorganizacija, tako da so 3. in 4. četo združili v novo imenovano 2. četo. Ta četa, ki je štela 19 borcev, je pod vodstvom Bojana Polaka kot komandirja in Antea Novaka kot komisarja odšla v kočevsko gorovje na obronke Velike gore in se je utaborila v lovski koči na Fridrihštajnu nad Kočevjem. Ob odhodu s Travné gore na Fridrihštajn je bila že znana nova druga četa razdeljena na dva voda. Enemu vodju je poveljeval Bogomir Gaberc-Huso, ki je po zapisih Cirila Dekvala (glej Borec — 3—4/89, stran 328) v maju in juniju 1942 vodil

prvo vojaško šolo, ki je delovala v gozdu nad Ferdringom. To je bila prva stalno organizirana vojaška šola med partizani, namenjena tistim mladim borcem, ki ob prihodu v partizane niso poznali vojaških veščin. Šola je bila v sestavi Kočevskega bataljona. Ob tem pa naj poudarim, da so se sicer borci vsak dan vojaško urili, kjerkoli so taborili. Drugi vodnik voda te 2. čete je bil Milan Saksida-Jordan, katerega so partizani že maja 1942 odkrili kot gestapovskega agenta, poslanega iz Maribora, in ga likvidirali.

Na Fridrihštajnu so iz Kočevja in okolice vsak dan in včasih tudi po ves dan prihajali novi prostovoljci. Med tistimi, ki so pripeljali nove prostovoljce, so bili prof. Jože Šeško, tedaj sekretar okrožnega komiteja KPS za Kočevsko, Anton Marincelj in Mirko Bižal iz Kočevja. Nove borce so vodili v taborišče tudi nekateri drugi, tedaj že znani komunisti in prvoborci iz Kočevja in okolice. Enota na Fridrihštajnu je številčno zelo hitro naraščala, tako je koča postala pretesna, saj je bilo po pripovedovanju borcev tedaj zbranih že blizu 100 mladih partizanov. (Mesojedec Tine-Metod, Franc Avbelj-Lojko, Jože Jakomin-Crni in drugi). Omenimo še, da se je partizanom na Fridrihštajnu za nekaj časa pridružil s svojo skupino Martin Kos-Martinov, katero pa je kmalu odpeljal čez Kočevski Rog k Podstenicam, kjer je z dotokom novih prostovoljcev iz Dolenjske nastala

močna 2. Roška četa. Že znana večja skupina oziroma četa pa je prve dni aprila odšla s Fridrihštajna na Stružnico nad Banja Loko. Predno nadaljujemo z opisom razvoja čete v bataljon, naj omenimo, da so skoraj vsi na novo prišli borci prinesli s seboj razno orožje, vojaško opremo, obleko in drugo, večina pa je bila še v civilnih oblekah. Partizanstvo na Kočevskem se je v aprilskih dnevih zelo hitro razvijalo. Poleg čete na Stružnici sta kmalu nastali še dve četi, in sicer ena v okolici Goteniškega Snežnika, katere politični komisar je postal Jože Kodelič-Jure, komandir pa Milan Saksida-Jordan. Na Preži (malo naselje med Brigo in Banja Loko) je tudi v tem času nastala še ena partizanska četa, tedaj četrta po vrsti (če štejemo tudi 2. Roško četo). Ta četa se je ustanovila oziroma organizirala 12. aprila 1942. Njen komisar je postal Janez Maselj-Lado, komandir pa Jože Klanjšek-Vasja Ižanc. Po oceni Antea Novaka, Alojza Založnika-Nikole, Jožeta Jakomina-Crne in nekaterih drugih sodobnikov takratnih borcev in poveljnikov, so čete zelo hitro številčno naraščale, tako so že sredi aprila — brez 2. Roške čete — štejele 250—300 borcev.

Kočevski bataljon Notranjskega odreda (Južnodolenjski bataljon)

Štab 3. grupe partizanskih odredov je čete (ki so štejele brez 2. Roške čete nad 250 borcev) 16. aprila 1942 združil v bataljon, ki se je prvotno imenoval Južnodolenjski bataljon Notranjskega odreda. Za komandanta je bil imenovan Bojan Polak-Stjenka Knap, za političnega komisarja pa Ante Novak. Kot že rečeno je po 24. aprilu 1942 pripadal bataljon Notranjskemu odredu, ki ga je štab III. grupe odredov imenoval tis-

tega dne z ukazom št. 5, katerega del, ki se nanaša na Notranjski odred, glasi:

»b) Formira se Notranjski odred, ki ga sestavljata 2 bataljona in sicer: I. bataljon sestavljajo čete bivšega bataljona Ljube Šerčerja, ki naj še nadalje nosi ime narodnega junaka Šerčerja (1. četa, Rakovška četa, ki je bila jedro bataljona, Severna obmejna in Primorska četa) in II. bataljon 1., 3. in 4. četa bivšega Južnodolenjskega bataljona. Druga Roška četa ni bila nikoli vključena v bataljon oz. odred.

Za komandatna II. bataljona Notranjskega odreda se imenuje tov. Stjenka Knap (Bojan Polak, sedaj predsednik GO ZZB NOV — narodni heroj), za njegovega namestnika tov. Vasja Ižanc (Jože Klanjšek) in za politkomisarja tov. Ante Novak.

Ukaz, ki vsebuje sicer 12 točk, sta podpisala komandant Miran Bradač (Mirko Bračič) in politkomisar Andrej Tratnik (dr. Aleš Bebler). Tako je Kočevski bataljon, ki je kot druge enote NO še naprej številčno hitro naraščal, ostal v sestavi NO do ustanovitve Kočevskega odreda konec junija oziroma prve dni julija 1942. Štab 3. grupe odredov je bil glede razvoja partizanstva na Notranjskem in Kočevskem v precejšnji časovni zamudi. Ko je bil 24. aprila 1942 napisan ukaz št. 5, je imel NO že tri bataljone in tretji novi bataljon je imel 4 čete ter letéčo skupino. Deloval pa je na področju Dragarske doline, Notranjske, Prezida, Loškega potoka in širše okolice. Jedro bataljona je tvorila Rakovška četa, njegov začasni komandant je postal Stanko Kovač-Slavko Smeli, politični komisar pa Rafael Kovačič. Po sestanku Rakovškega bataljona z dr. Alešem Beblerjem 29. aprila 1942 na Travné gori, se je bataljon s posebno

Bralci o Kočevskih novicah

V okviru družboslovnih dejavnosti na šoli smo izvedli anketo, da bi dobili javno mnenje o časopisu »Kočevske novice«. Anketirali smo 200 naključnih občanov kočevske občine. Starost anketirancev je bila od 12 pa do 90 let. Pri tem smo dobili naslednje rezultate:

- Ali berete Kočevske novice?
  - a) redno preberem vse 67 — 35%
  - b) časopis preberem le včasih in delno 70 — 35%
  - c) preberem samo tisti članek, ki je vezan na moje interesno področje 63 — 31,5%
- Katera rubrika se vam zdi v Kočevskih novicah najboljša?
  - a) Kočevski mozaik 32%
  - b) Kratek stik 14,5%
  - c) Mimogrede 42%
  - d) Iz DO 25,5%
  - e) Iz društev 19,5%
  - f) Iz šolskih aktivnosti 35%
  - g) Literarni kotiček 17,5%
  - h) Šport in šah 33%
  - i) Gremo v kino 41,5%
  - j) Spomeniki NOB 21,5%

3. Ali se vam zdi, da bi bilo potrebno v časopis uvesti še kakšen članek?

- DA 51%
NE 13%
NE VEM 36%

4. Če ste na prejšnje vprašanje odgovorili z DA, vas prosimo, da odgovorite na naslednje vprašanje.

Katero rubriko bi vi uvrstili v Kočevske novice?

- križanke, uganke, humor (25 anketirancev)
  - glasba, video, DISCO (11 anketirancev)
  - zgodovina Kočevske (8 anketirancev)
  - kulinarija (8 anketirancev)
  - dogajanje v Kočevju (6 anketirancev)
  - ekologija (6 anketirancev)
- Sledijo še: šport, vreme, gospodarstvo v Kočevju, življenje mladih v Kočevju, življenje na vaseh, načrtovanje KS in OB.

5. Ali morda v časopisu pogrešate humor, križanke?

- DA 82%
NE 18%

6. Ali menite, da veliko ljudi prebira Kočevske novice?

- DA 63,5%
NE 6,5%
NE VEM 30%

pismeno odredbo imenoval tretji bataljon Miloša Zidanška Notranjskega odreda.

24. aprila so se borci čet Kočevskega bataljona sešli na Preži (ne vsi) in se še naprej urejali po enotah. Tu so se tudi v glavnem uredili kot bataljon, ki je kmalu dobil prevladujoče ime — Kočevski. Že naslednji dan, 25. aprila so Italijani z velikimi silami napadli glavnino Kočevskega bataljona s štabom na Stružnici. Del bataljona je bil še na Preži, del partizanov pa v petih borbenih patroljah, ki so že vnaprej izdelanem načrtu štaba bataljona za osvoboditev Kočevske, napadali dogovorjene italijanske postojanke. Z napadom na Stružnico je Italijanom uspelo preslepiti partizane in štab bataljona. Italijani so pripeljali svoje moštvo iz Kočevja na približno 50 kamionih (imeli so tudi manjše kamione tipa SPA s polnimi gu-

7. Zakaj vi prebirate ta časopis?

- zaradi dogajanja v Kočevju (151 anketirancev)
- zaradi dolgočasia (14 anketirancev)
- zaradi radovednosti (7 anketirancev)
- zaradi športa (4 anketiranci)
- zaradi šolskih aktivnosti (2 anketiranca)
- 8. Ali naj bi po vašem mnenju Kočevske novice pogosteje izhajale?

DA 67,5%
NE 32,5%

9. Ali ste že kdaj sodelovali v tem časopisu s svojim prispevkom?

- DA 6%
NE 94%
10. Če ste na prejšnje vprašanje odgovorili z DA, vas prosimo, da odgovorite na naslednje vprašanje:

Ali lahko poveste, o čem ste pisali v Kočevskih novicah?

- pogovor z udeležencem NOB (1 anketiranec)
- o festivalu »Pop kuhinja« (1 anketiranec)
- slike (8 anketirancev)
- literarni spis (2 anketiranca)

Število anketirancev po spolu:

- moški: 77 — 38,5%
ženske: 27 — 61,5%

Anketiranci v večini prebirajo časopis le včasih in delno. Med sedanjimi rubrikami Kočevskih novic je največ zanimanja za naslednje rubrike: Mimogrede, Gremo v kino, Iz šolskih aktivnosti, Šport in šah...

Ljudje so bili za to, da se v časopis uvede še kakšna rubrika (križanke, uganke, humor...).

V časopisu pogrešajo humor in smešne zgodbe. Časopis prebirajo največ zato, da zvedo o dogajanju v Kočevju. Želijo si, da bi Kočevske novice pogosteje izhajale (nekateri so dajali pripombe — da le, če bodo brezplačne). Od 200 anketiranih jih je le 12 sodelovalo s svojimi prispevki v Kočevskih novicah.

Ugotovili smo, da je časopis dobro poznan.

Anketo so izvedle:
Andreja Šercer,
Saša Zatljer,
Loti Mesojedec, 3. a.

mami brez zračnic, s kapaciteto 15 do 20 mož). Zaradi napačnega sporočila partizanskih opazovalcev (izvidnica), ki so sporočili štabu bataljona, da so se Italijani s kamioni vrnili v Kočevje, je Italijanom uspelo presenetiti partizane, kajti Italijani so nazaj v Kočevje poslali prazne kamione, seveda pokrite s ponjavami in tako so bili izvidniki prepričani, da so se s kamioni vrnili tudi vojaki.

Po ogorčenih bojih na Stružnici, se je štab bataljona z vsemi partizanskimi enotami prebil iz obroča in se premaknil na Medvedjek pri Goteniškem Snežniku, ki je med vasmi Trava in Gotenica. Po partizanskih poročilih naj bi padlo in bilo ranjenih nekaj deset Italijanov z oficirjem, partizani pa so imeli po enega borca mrtvega, ranjenega in ujetega. Torej so bili trije borci izločeni iz bataljona.

(nadaljevanje na 6. str.)

Napadalni oddelek Kočevskega bataljona

Notranjski odred je do 10. maja številčno zelo narasel, kar je presenetilo tudi vodstvo narodnoosvobodilnega gibanja. Po dr. Mikužu (glej II. knjiga, str. 8) je odred v maju štel okrog 1600 borcev; od tega je v drugi polovici junija samo Kočevski bataljon štel prek 800 borcev. V svojem sestavu je imel 7 strelskih čet, udarni vod in za tiste čase odločno organizirane pomožne službe, kot npr. krojaško, čevljarstvo delavnico; delavnico za popravilo orožja, mesarijo in seveda zdravstveno službo z bolniškimi središči (npr. Stružnica). Tako je bil v začetku julija 1942 iz tega bataljona in še nekaj drugih enot formiran Kočevski odred, ki je deloval vse do konca roške ofenzive, ko so bili borci razporejeni v novoustanovljene partizanske brigade in sicer v Tomšičevo, Cankarjevo, Gubčevo ter Šerčerjevo. Številni med njimi so postali znani sposobni poveljniki čet, bataljonov in brigad.

Napadalni oddelek II., pozneje I. bataljona Kočevskega odreda — Udarni vod

Že kmalu po ustanovitvi Kočevskega bataljona Notranjskega odreda 16. aprila 1942 na Preži, je bilo v navadi, da so za drzne akcije, kot so bili

Borci udarnega voda Kočevskega bataljona ob napadu v Peklu, slikano v Kačjem potoku, 5. maja 1942

nenadni napadi na okupatorjeve postojanke, zasede, vdori v postojanke, presenečenja vseh vrst, juriše, na čelu napada partizanske enote, prebijanje sovražnih obročev, npr. v roški ofenzivi, pokliski po četah in v bataljonu prostovoljce za take enkratne ali ponovljive naloge. Dogajalo se je tudi, ko so za tvegane obhode in patrolje zbirali prostovoljce. Borci tedajnjega Kočevskega bataljona vedo povedati, da se je za drzne akcije vedno praviloma javilo več prostovoljcev kot je bilo potrebno. Zato so bili komandirji, komisariji in komandanti nemalokrat v zadregi, katere borce in borke naj ne pošljejo v akcije. Za take zelo tvegane napade so navadno odkločili starejše, matere, dekleta, očete, nezkušene borce; bili pa so tudi drugi kriteriji. Npr., če sta se prijavi dva ali celo trije bratje, so izbrali enega. Da se komandir ali komandant (seveda tudi komisar), pač tisti, ki je borce določal v akcijo, ne bi prostovoljcu zametil, je omenjal tudi kakovost orožja, poznavanje kraja, okolice, pa včasih tudi tistih ljudi, ki so sodelovali v Narodni zaščiti, oziroma Osvobodilni fronti,

SKOJ, Mladini ali kateri drugi organizaciji Osvobodilne fronte. Včasih je bil za opravičilo tudi kriterij služenja vojaškega roka v kraljevini Jugoslaviji, čeprav so se v največjem številu javljali

Borci Kočevskega bataljona po napadu karabinjske postaje v Koprivniku junija 1942

prav mladi borci in borke, navadno že izkušeni v bojih z Italijani in belgardisti, sicer pa brez odslužene vojaščine.

Da bi se taka borbeno enota utrdila in zagotovila še večja njena učinkovitost, je štab III. grupe partizanskih odredov Slovenije dne 22. aprila 1942, torej 6 dni po ustanovitvi Kočevskega bataljona, ukazal komandantu Južnodolenjskega

trajlezec Franc Levstek-Miloš, drugi borci pa Ignac Karničnik-Nace, Mirko Čuk-Murtez, Franc Povh-Bogdan, Vivic-Lisjak in Martin Remih-Švejk. Imeli so eno zbrojevko, pet

pušk in 2 pištoli. Puške so bile raznovrstne, zato so bile težave pri nabavi municije. Prišli so v snegu, premrazeni in raztrgani. Začasno smo jih nastanili v prazni hiši v Kočarjih, jim preskrbeli hrano, nekaj obleke in čevljarja Pirnata, da jim je popravil čevlje. Malo pozneje sta prišla k njim še Milan Vukelič-Jaka in Franc Avbelj-Lojko (oba sta bila mitraljezca v Johanovem udarnemvodu).

Nato so se preselili v Sui potok in tam izvedli nekaj akcij: mostova pri Štalcarjih in Mozlju so porušili le delno, kajti imeli so premalo dinamita. C. Dekval piše, da so 5. maja napadli skupino italijanskih financarjev v soteski Pekel med Rajndolom in Knežjo lipo, ki so se peljali z lojterskim vozom iz Spodnjega loga po hrano v Kočevje. Citiram:

»Napad je pripravil rajonski odbor, da bi dobili potrebno orožje. Na vozu je bilo 12 Italijanov in slovenski voznik iz Sp. Loga. Mitraljezec je z enim rafalom ubil deset Italijanov, enega ranil, en vojak in voznik pa sta ostala nepoškodovana. Ta vojak je skočil pod skalo ob cesti, nad katero so bili naši borci. Predno smo mu mogli do živca, je iz kočevske strani slučajno pripeljal oklepni blindirani avto, iz črnomaljske pa neki drugi avto. Z našo slabo oborožitvijo jima nismo bili kos, zato smo se umaknili, ne da bi dobili orožje.« (Borec 3—4 1989, str. 327—328).

Partizanski enoti je poveljeval Anton Marincelj-Janko, ki je padel januarja 1943 kot komandant bataljona Tomšičeve brigade. Je narodni heroj.

Dekval nadalje piše, da so »dva dneva pozneje Italijani iz maščevanja požgali Knežjo lipo, Römergund, Ramsrigel in Turn.«

Dne 2. julija 1942 pa je štab III. grupe odredov izdal ukaz Kočevskemu bataljonu o ustanovitvi posebnega napadalnega oddelka pri II. bataljonu Kočevskega odreda. Važno je omeniti, da je bil ta ukaz le potrditev obstoječega napadalnega oddelka; le da se je številčno razširil in bolje oborožil. Napadalni oddelek je bil organiziran pred uradnim začetkom velike italijanske (roške) ofen-

zive (ki se je uradno začela 16. julija 1942 z napadom iz Ljubljane na Krim in Mokerc kot prva faza italijanske ofenzive in še del druge faze te ofenzive). To pomeni mesec dni poprej, predno Italijani že z izdatnim sodelovanjem MVC (milica volontaria anticomunista), torej nastajajoče oborožene kontrarevolucije — bele garde — v tretji A in B fazi začnejo vojaške operacije z namenom očistiti Kočevski Rog partizanov, o čemer bo več v poglavju ROŠKA OFENZIVA. Omeniti pa je potrebno, da je italijanska vojska skupaj z belgardisti ponovno čistila Kočevski Rog v sedmi fazi svoje ofenzive, to je od 23. do 26. septembra 1942.

Zaradi zanimivosti in pomena ustanovitve napadalnega oddelka, ki je prav v Roški ofenzivi opravil v boju proti okupatorju izredno pomembno borbeno pot ter v odločilnih in usodnih trenutkih odločilno prispeval k partizanski zmagi (v prebojih obkolitvenih obročev, z drznimi vpadi v hrbet sovražnika in podobne akcije, od katerih bomo nekaj opisali) navajam to znamenito naredbo v celoti:

Nekateri boji napadalnega oddelka:

Napad na Mozelj: (o tem mi je tovariš Cetinski napisal naslednje)

»Pri napadu na Mozelj, 8. julija 1942, je večina našega udarnega voda uspela brez borbe vdreti v sredino vasi. Kmalu smo se spopadli z Italijani. Ko smo se pripravljali na juriš v hišo, v kateri so bili Italijani, je izven Mozlja začelo streljanje. Sami nismo vedeli, kaj se pravzaprav dogaja. Z nobeno enoto nismo imeli zveze, zato smo se odločili, da ne bomo jurišali. V kratkem času se je zbralo večje število sovražnikovih vojakov, kateri so nas močno napadli in prisilili na umik iz vasi proti Rajndolu. Ne vem, kdo je med umikom iz vasi dejal: »Sedaj pa smo tam, kjer ni muh!« Ko smo bežeč prišli na konec vasi, smo pod seboj zagledali vrsto sovražnikovih čelad; Italijani so ležali na obronku njive v zaklonišču. Kaj sedaj? Eni nas napadajo iz vasi, drugi pa nas čakajo nedaleč od vasi na dobrih položajih. Drugega izhoda ni, kot da se z borbo prebijemo proti

Borci Kočevskega bataljona junija 1942

Rajndolu. Kar bo, pa bo! Dogovorili smo se, ko pridemo na razdaljo 15—20 metrov, vržemo na sovražnika bombe in se z jurišem prebijemo. Kmalu

ŠTAB II. BATALJONA KOČEVSKEGA ODREDA SLOVENSkih PARTIZANSkih ČET

Štev.

Na položaju, 2. julija 1942.

VSEM EDINICAM 2. BATALJONA KOČEVSKGA ODREDA

V sporazumu s politkomisarjem III. grupe odredov tov. Antejem Novakom in štabom Kočevskega odreda izdaja štab 2. bataljona Koč. odreda sledečo

naredbo

1. Pri bataljonu se začasno ustanavlja poseben NAPADALNI ODDELEK. Naloge tega oddelka so, da s smelimi naskoki napada fašiste povsod tam, kjer bi ti vdrli na naše ozemlje (tedaj je drugi bataljon Kočevskega odreda obvladoval velik del osvobojenega ozemlja na širšem področju Kočevske — op. TZ), da kot napadalni oddelek sodeluje pri vseh večjih napadih naših čet ali bataljona na italijanske posadke ter da IZVRŠUJE POSEBNO TEŽKE IN SMELE NALOGE (podčrtal TZ), ki bi mu jih naložil bataljonski štab. Štab bataljona se zaveda, da bi vsaka partizanska edinica morala biti tak napadalen oddelek, da bi vsi partizani morali biti junaki, kakršni so člani ustanovljenega napadalnega oddelka. Zato poziva svoj napadalni oddelek, da naj bo zgled vsem našim četam, da te čete potegne za seboj v energične smeje partizanske napade, vse partizane pa poziva, da slede zgledu napadalnega oddelka, da bo ta postal kmalu nepotreben, ker mu bodo vse čete enakovredne.

2. Za komandirja napadalnega oddelka je imenovan dosedanji komandir raznih borbenih patrolj tov. Johan, (Stanko Zakotnik, imenovan tudi Kočevski Johan, znan po izrednem pogumu in sposobnostih, op. TZ) za političnega komisarja je imenovan tov. Martin, dosedanji član bataljonske štabne patrolje.

V napadalni oddelek so prekomandirani tudi tovariši: Primož (Jože Primožič, padel jeseni 1942 v bližini Fara-Vas) dosedanji član štabne patrolje III. grupe odredov, ki bo intendant in orožar napadalnega oddelka; tov. Marko, dosedanji član štabne patrolje III. grupe odredov, tov. Jovo iz 1. čete, tov. Martin iz 1. čete, ki je sedaj pri 2. četi; tov. Bižalj (Mirko Bižal), in Resnik iz 2. čete; Lojko (Franc Avbelj Lojko, narodni heroj, tedaj mitraljezec, živi v Domžalah) iz 3. čete ter tov. LEV (Andrej Cetinski-Lev, generalpolkovnik v pokoju, narodni heroj, živi v Ljubljani — op. TZ) in Oberstar iz 4. čete (Ivan Johan Oberstar, narodni heroj iz Dolge vasi pri Kočevju, padel v boju proti Italijanom v Jelenovem žlebu 26. marca 1943, ko sta Gubčeva in Cankarjeva brigada povsem slučajno trčili na bataljon iz italijanske divizije »Macerata«, ki je bil v zasedi blizu Jelenovega žleba pri Ribnici na Dolenjskem in so ga napadli. V hudem, ostrem, kratkem boju je po italijanskih podatkih padlo 8 častnikov in 41 vojakov, 60 je bilo pogrešanih, a se je izkazalo, da je tudi večina teh padla v boju, in 94 ranjenih. Na partizanski strani so bili štirje mrtvi (skupaj z Omerzo) in nekaj ranjenih. To je bil največji poraz italijanske vojske na Slovenskem po italijanski okupaciji. Italijani so kasneje sporočili, da so imeli 106 mrtvih in 102 ranjena — glej dr. M. Mikuž, Pregled zgodovine NOB v Sloveniji, II. knjiga, str. 282—286).

3. Tovarišema Martinu in Resniku naj 2. četa izroči puško-mitraljez. Tudi druge tovariše iz napadalnega oddelka so čete dolžne čimbolj opremiti, izročiti jim najboljše orožje in nekaj bomb. Čete naj se po odhodu teh tovarišev v napadalni oddelek ne jeze, ponosne naj bodo na svoje junake, ki so začasno pritegnjeni k posebno težkim nalogam. Napadalni oddelek bo hrbenica vseh naših večjih napadov in vsi borbeni in smeli partizani naj sledijo njegovemu vzgledu. Vsi imenovani naj se javijo v štabu!

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Komandant:

Janko (Anton Marincelj-Janko,

Politkomisar:

Ni podpisa, a ta čas je bil narodni heroj — op TZ) Ivan Lokovšek-Jan, generalmajor — živi v Ljubljani

kot puškomitraljezca veliko zaupanje. Zavpil sem: »Naprej!« Pognali smo se proti ležečim Italijanom na robu njive. Tako hitro smo tekli proti njim, da smo se drug drugega ustrašili. Bombe smo pozabili metati, tudi oni niso streljali na nas, skakali smo mimo njih ter se kmalu zatekli v dolino, od koder nismo videli eden drugega. Po nekaj minutah so začeli Italijani streljati za nami. Ko smo prišli nazaj v sestav voda in jim pripovedovali, kaj se je dogajalo z nami, nam nihče ni verjel. Zakaj pa ostali niso šli v napad? Odgovor: Italijani so nas napadli, predno smo se uspeli razviti za napad. Pozneje smo izvedeli, da so bili Italijani že poprej obveščeni o našem namenu. Osumljen je bil eden naših tovarišev, kateri še danes živi in po osvoboditvi je bil na

zelo pomembnih položajih. Izgleda, da je bil po nedolžnem sumljiv.

O napadu na Mozelj Ciril Dekval (Borec 2—3 spominsko pričevanje 89, stran 330) navaja naslednje: (Ta opis potrjuje in dopolnjuje Cetinskega in dodaja še važne podatke — op. T. Z.)

»Po 15. juniju 1942 so se Italijani utrdili v Mozlju z močno postojanko in ostali tam vse do 24. avgusta 1943. Vas je bila nekdanj velika, imela je 99 hišnih števil, veliko velikih gospodarskih poslopij, hlevov in skednjev. Italijani niso le uničili skupine hiš okrog cerkve, šole in župnišča, hišo na koncu vasi v smeri Ferdrenga in prosvetnega doma zunaj vasi, vsega 11 poslopij, vse drugo so požgali in popolnoma zravnali s tlemi. V vasi in okrog nje so posekali vse sadno drevje, tako da je bila okolica povsem gola. Postojanko ob cerkvi so močno utrdili, zgradili bunkerje, zazidali okna itd.

Jankova (Anton Marincelj) četa je 8. julija 1942 iz Ferdrenga napadla Mozelj in z bombami prodrila do bunkerjev, takrat pa jim je v hrbet vpadla skupina Italijanov, ki je bila skrita v hiši na koncu vasi. Naši so se morali brez uspeha umakniti, Italijani pa so imeli 4 mrtve in dva ranjena.

Tu je pomota. Jankova četa naj bi sodelovala v napadu; toda zaradi presenečenja se ni razvila v strelce (glej Cetinski), ampak je napadel le udarni vod, kot piše Lev, in je tako navedeno tudi v dokumentih (Knjiga VI/3).

3. VIII. je komandant šel z napačnim oddelkom in prostovoljci iz 2. čete KB proti Kolpi, da bi ugotovili kaj se tam dogaja. Do bojev z Italijani tega dne ni prišlo, a so partizani ugotovili, da so Italijani z velikimi silami zasedli desni breg reke Kolpe. Partizani napačnega oddelka so izdali nalog, da morajo vsi lastniki čolnov vse čolne uničiti, da ne bodo uporabni za Italijane za prevoz čez Kolpo.

5. avgusta 1942 je prišlo ponovno do bojev udarnega voda in nekaj partizanov 4. čete KB, ki ji je poveljeval Anton Marincelj-Janko, pri Koprivniku in Hribu. Tedaj je udarni vod štel 14 moč z dvema pm. Udarni vod se je bojeval tudi ob umiku 6. in 7. avgusta 1942, ko je ščitil umik drugim enotam Kočevskega bataljona in slovenskemu vodstvu narodnoosvobodilnega gibanja.

Po 8. avgustu 1942 je bil udarni vod skupaj s 5. četo in štabom bataljona med Rajhenavom in Trnovcem. Tam je bila ženska četa, v glavnem neoborožena, in ji je za obrambo štab dodelil udarni vod. 10. ali 11. avgusta (dok. št. 105) je šel z udarnim vodom politkomisar bataljona Ivan Lokovšek-Jan proti Brezovici, da bi tam napadli taboreče Italijane. Potek dogodkov glede nameravanega napada na Italijane pa je bil naslednji:

»V Nemško loko je prišla italijanska pobočnica, ki je preiskovala hiše. Pobočnica v moči 800 moč se je ustavila v Brezovici. Nameravali smo v mraku napasti njihove šotore, ker pa zaradi bunkerjev in zased nismo mogli dobro pregledati položaja, smo odložili akcijo na jutranji mrak. Razdelili smo se v dve skupini. Ena skupina je odšla proti Knežji lipi, z drugo

pa smo pričeli obkoljevati bunker pri kapelici blizu Brezovice. Ko smo prišli v bližino, smo naenkrat opazili kolone Italijanov, ki so se pomikale od Prerigla proti Brezovici in od Knežje lipe proti Brezovici. Za temi kolonami smo našli 129 avtomobilov, 5 osebnih avtomobilov, 12 topov, 70 motociklov, 50 koles, 340 mul ter tren s senom in vodo. Temu so sledile kolone pešadije, ki so bile varovane z levo in desno pobočnico 500 moč in od zaščitnice, s katero so odšle tudi zasede. Vseh vojakov je bilo približno 8.000. Ker smo bili obkoljeni od te silne armade, nismo mogli napadati.« Poročilo je napisal Lokovšek Ivan-Jan. Zatem sta se skupini brez boja združili in ves udarni vod je opravil krožno potovanje zaradi pregleda celotnega terena na področju Knežje lipe, Rajndola, Mozlja, Poljanske doline in doline ob Kolpi. To je bil višek tretje B italijanske ofenzive. Borcem je že vsega primanjkovalo. Tako pod točko 5 Ante Novak kot komandant bataljona in Ivan Lokovšek-Jan komisar bataljona, poročata: »Nekaj naših borcev ne more na pot, ker so bosji, potrebujemo nujno najmanj 20 parov čevljev, tretja in četrta četa nas danes prosi za usnje, da sami popravijo čevlje.«

O siloviti italijanski ofenzivi (tretja B faza) na celotno področje Kočevskega Roga, pri čemer ne mislimo le na gozdni del, pač pa na prek 80 vasi in krajev okoli Roga, je Dušan Kraigher poročal v Ljubljano Milanu Škrjavaju in Vladimirju Krivicu naslednje:

»Napad na Rog je bil celo silovitejši kot na Krim in na Mačkovec. Sodelovala je artilerija, aviacija, tanki in pešadija. Mi smo se zaradi napačne presoje položaja pozno umaknili. Prvo noč umika je naša kolona naletela na italijansko zasedo, naslednjo noč pa smo poskusili umik v treh kolonah. Člani glavnih forumov so šli z manjšo, toda dobro zaščito (borci Kočevskega bataljona) po eni in so se — kakor smo zvedeli — prebili iz najnevarnejšega področja.«

Ker so bili v zaščiti vodstva NOB borci Kočevskega bataljona pod vodstvom Anteja Novaka in Jana, naj opišemo, malo bolj podrobno, kako sta potovali in preživeli najhujši del ofenzive obe koloni vodstva NOV. Hkrati naj dodamo, da je pomembno borbeno nalogo opravil celotni Kočevski bataljon, zlasti pa njegov udarni vod. Le-ta se je po nalogu bataljona najprej prebil iz obkolitvenih obročev in napadel Italijane v hrbet in prišel zopet na pomoč v obkolitveni obroč za preboj celotnega Kočevskega bataljona ter vodstva NOG. Le-ti so se prebijali v dveh kolonah, kot sledi komentar v zapisu Dušana Kraigherja-Juga v dokumentu št. 130

Zbornik VI/3:

Kolona, v kateri so bili glavno poveljstvo z IOOF, štabna četa, nekaj aktivistov in bolnikov, je zapustila 15. avgusta zvečer zaklonišče pod Kraljevim kamnom v Kočevskem Rogu ter odšla proti Faberjevemu križu, kjer so proti jutru nepričakovano naleteli na močno italijansko zasedo. Skušali so še tisto noč prebiti italijanski obroč, pa niso uspeli. Ponovili so poskus naslednjo noč, razdeljeni na tri kolone. V

prvi so bili Glavno poveljstvo, Izvršni odbor in CK, v drugi tehnika in aktivisti, v tretji pa bolnica in spremstvo.

Druga kolona je šla proti Starému Logu, da bi skozi Kočevsko prodrila na Notranjsko, prva kolona pa je skušala doseči Kočevsko skozi Trnovec. Ker se ni mogla prebiti skozi strnjeno italijansko črto, sestavljeno iz dveh popolnih divizij in raznih premičnih skupin v skupni moči ene divizije (glej dok. št. 19), se je umaknila v večje zamaskirano zaklonišče v bližini Kraljevega kamna (jugovzhodno od Staroga Loga), zgrajeno v prostorni naravni kraški jami, ki so jo zakrili z gredami in zemljo. Glavno poveljstvo, Izvršni odbor in CK s tov. Kardeljem so ostali v tem zaklonišču od 17. do 22. avgusta, tj. do konca italijanske ofenzive — ves čas brez hrane in vode. Italijanske čete so preiskale vsako ped zemlje in vsako krtino na vsem področju Kočevskega Roga; premikali so se v nepretrganem strelskem redu, obsipale prostor pred sabo z ognjem iz topov in pehotnega orožja ter z bombami iz letal. Kolona je dne 23. avgusta 1942 zapustila zaklonišče in odšla, razdeljena na dve skupini proti Suhi krajini. 26. avgusta se je skupina, v kateri je bilo Glavno poveljstvo, po spopadu z italijanskimi četami med vasi Krka in Lašče, spet razbila na dve skupini. Skupina, v kateri so bili Boris Kidrič, Ivan Maček, Zoran Polič, Tone Fajfar in drugi, je odšla spet proti Kočevskemu Rogu, skupina, v kateri so bili Edvard Kardelj, Franc Leskošek, Jakob Avšič in drugi, pa na sektor Lipoglavla, kjer si je Glavno poveljstvo uredilo svojo novo bazo. (Podatki: F. Lubej, E. Kocbek in J. Avšič).

Ante Novak je povedal, da se je iz obroče iz Roga prebil na svoje stare položaje ves prvi bataljon Kočevskega odreda in da so za polovico povečali obožitev.

To je bil za Johanove borce zadnji, skupni boj, kajti kmalu za tem so borci udarnega voda razdelili v novonastajajoče partizanske brigade. Največ v Cankarjevo, del pa v Tomšičevo in Gubčevo brigado. Vsi so se izkazali tudi v brigadah. Naj navedemo le nekaj imen: Stanko Zakotnik-Kočevski, Johan je šel v Tomšičevo brigado z ženo Micko Bizjakovo in je bil 25. junija 1943 imenovan za komandanta 4. bataljona brigade; že kmalu po ustanovitvi Tomšičeve brigade je postal komandant 3. bataljona narodni heroj Anton Marincelj-Janko, ki je kot komandant bataljona žal tudi padel v boju z Italijani v Jelenovem žlebu; komisar 1. bataljona Kočevskega odreda Ivan Lokovšek-Jan je bil komandant Tomšičeve brigade, narodni heroj Franc Avbelj-Lojko se je vrnil na Kamniško. Pozneje, v letu 1944 in 1945, je bil komandant brigade in odreda. Andrej Cetinski-Lev, narodni heroj, je bil tudi komandant brigade v 14. diviziji itd.

Poleg udarnikov Johanovega voda je za zavarovanje pred italijansko premočjo skrbel tudi prvi bataljon Kočevskega odreda. Določena mu je bila varovalna črta po cesti Rajndol—Brezovica—Nemška loka in Predgrad—Brezovica, kar je bilo pametno, saj so štab in

Delovnim ljudem in občanom čestitamo za dan borca in dan vstaje slovenskega naroda

Družbenopolitične organizacije, občinska skupščina, samoupravne interesne skupnosti, krajevne skupnosti in delovne organizacije občine Kočevje.

Posebej čestitamo borcem Kočevskega odreda in aktivistom OF.

borci bataljona te kraje poznali iz bojev pred in med roško ofenzivo.

Neuspeli napad na Koprivnik

V noči od 13. na 14. september 1942 so partizani Johanovega udarnega voda skupaj z II. in III. bataljonom Tomšičeve brigade napadli italijansko vojaško in karabinjersko postojanko v Koprivniku na Kočevskem.

Odločilno vlogo pri napadu na Koprivnik je prevzel Kočevski Johan s svojim udarnim vodom. Sredi vasi naj bi bliskovito napadel šolo, v kateri je bila glavnina italijanske vojske. Dogovorjeno je bilo, da bodo Johanovi jurišniki splezali na streho šole po strelvodni žici in od zgoraj prek razkopane strehe napadli Italijane z bombami. Napad naj bi se začel 14. septembra 1942 ob peti uri zjutraj. Splet okoliščin pa je povzročil, da do skupnega napada sploh ni prišlo. Vzrokov je gotovo več. Med njimi je treba omeniti premajhno budnost, saj je italijanska pomoč iz Kočevja prišla v središče vasi neopazno. Akcije so bile nekoordinirane, poveljevanje pa nesposobno in neučinkovito. Ko je bil udarni vod pod poveljstvom Kočevskega Johana pripravljen splezati na streho šole in začeti napad, so med borce pripeljali dva italijanska oklopnika in štirje kamioni Italijanov. Seveda je bilo najhujše Johanu in njegovim borcem, katere so Italijani zalotili sredi vasi. Pa tudi zapoved za umik je vodstvo ukazalo prepozno. Do nekaterih enot in borcev pa ukaž za umik sploh ni prišel. Na srečo so se Johanovi udarniki, kot že tolikokrat poprej, učinkovito in pogumno znašli, tako da ni bilo nihče niti ranjen.

O usodi udarnega voda po italijanski ofenzivi pa Andrej Cetinski-Lev pravi:

»Po končani Roški ofenzivi je bilo odločeno v štabu bataljona, da se udarni vod — Johanov razformira ter se razdeli po četah v bataljonu. Kolikor se spominjam, smo bili poklicani v vas Svetli potok. Na eni strani je bil bataljon, nam pa je bilo ukazano, naj se postrojimo nasproti njim. Taki odločitvi smo se uprli, zahtevali smo, da še v bodoče ostanemo v istem sestavu ter trdili, da bomo to dokazali v borbah in opravičili naš obstoj. Johan se je vrnil med nas ter nam dejal: »Situacija je takšna, da moramo imeti v prihodnje močnejše enote, katere bodo borbeno sposobne bojevati se z močnejšimi sovražnikovimi enotami.« Tako je bilo konec udarnega ali Johanovega voda. Škoda, da nas takrat niso

poslali nekam bliže Ljubljani, ker je v njeni okolici bilo mnogo primernih sovražnikovih enot, ki bi jih udarni vod z drznimi napadi uspešno premagoval.«

Borci udarnega Johanovega voda so bili razporejeni v novo organizirane udarne brigade in so tam kmalu prevzeli odgovorne naloge. Naj jih nekaj navedem:

Franc Avbelj-Lojko je bil komandant brigade in odreda;

Andrej Cetinski-Lev je bil komandant brigade;

Milan Vukelič-Jaka, komandant brigade; Nace Karničnik komandant bataljona; Stanko Zakotnik-Johan; komandant bataljona v Tomšičevi, toda že l. 1943 težko ranjen; Anton Marincelj-Janko, komandant bataljona (padel 1943). (O drugih borcih bo več v že pripravljene brošuri.)

Pomembno obvestilo

Podjetje za ptt promet Ljubljana obvešča vse uporabnike telefona, da bo dne **23. junija 1989** spremenjeno oštevilčenje telefonskih central na območju Kočevja. Sprememba je bila nujna zaradi spremembe vozliščnih območij Kočevja in Ribnice.

Naročnikom bomo spremenili samo drugi dve klicni številki, zadnje tri številke se ne spremenijo.

staro oštevilčenje	telefonska centrala	ново oštevilčenje
860 xxx	MOZELJ	804 xxx
869 xxx	VAS	802 xxx
868 xxx	OSILNICA	801 xxx
850 xxx	KOČEVSKA REKA	800 xxx
869 xxx	PREDGRAD	803 xxx
865 xxx	STARI TRG	805 xxx

Zaradi obveznih del v navedenih centralah bo v dneh od 23. do 26. junija moten promet v vozlišču Kočevje.

Hvala za razumevanje

Informacija o izvajanju obstoječe davčne politike

Z informacijo želimo opozoriti na osnovne značilnosti delovanja davčnega sistema in politike obdavčitve v občini in njihov vpliv na položaj delovnih ljudi, ki z osebnim delom ter lastnimi sredstvi opravljajo gospodarsko dejavnost.

Obstoječi sistem obdavčevanja dohodkov je bil vzpostavljen z republiškim zakonom o davkih občanov, ki je pričel veljati novembra lani. Zakon določa osnovna načela, elemente in pogoje obdavčevanja za posamezne davčne vrste. Istočasno pa občinskim skupščinam daje možnost urejanja številnih vprašanj v zvezi z ugotavljanjem davčnih osnov, določanjem davčnih stopenj, priznavanjem davčnih oprostitev in olajšav in drugo. Ob taki ureditvi so torej občinske skupščine postale v veliki meri nosilci davčne politike, občinski odloki pa predstavljajo pomemben sestavni del davčne zakonodaje. To pomeni, da pripada v veljavnem sistemu financiranja splošne porabe v DPS večji del davkov občanov občini, iz česar izhaja tudi njihova pravica določanja davčne politike. Vendar v bojznosti, da ne bi prišlo zaradi prevelike samostojnosti občin do neutemeljenih razlik v višini obveznosti med posameznimi občinami, zakon izrecno obvezuje družbenopolitične skupnosti k usklajevanju davčnih obveznosti, kar naj bi prispevalo k izenačevanju pogojev gospodarjenja in zagotovitvi enakopravnega položaja občanov. V ta namen so vse občine v Sloveniji sprejele dogovor o usklajevanju davčne politike za obdobje 1986—1990.

Obdavčevanje dohodka iz gospodarskih dejavnosti

Zavezanec za davek iz gospodarske dejavnosti je občan, ki opravlja obrtne, gostinske, prevoznike in druge dejavnosti s samostojnim osebnim delom in s sredstvi v svoji lasti. Pri tem pa lahko pod določenimi pogoji uporablja dopolnilno delo drugih oseb. Ob tem velja načelo, da sta nosilcu samostojnega osebnega dela zagotovljena enak družbenoekonomski položaj ter enake pravice in obveznosti kot velja za delavce v združenem delu. Glede na ugotavljanje dohodka in obdavčevanje obveznosti pozna zakon tri načine obdavčitve:

— po dejanskem dohodku (zavezanci vodijo poslovne knjige)

— v pavšalnem znesku (brez poslovnih knjig)

— davek po odbitku (obračuna ga izplačevalec dohodka)

Po dejanskem dohodku so obdavčeni zavezanci, ki so po zakonu dolžni voditi poslovne knjige in ne izpolnjujejo pogojev za obdavčitev v pavšalnem letnem znesku.

Davek iz gospodarskih dejavnosti v pavšalnem letnem znesku plačujejo zavezanci, ki opravljajo dejavnost v manjšem obsegu in sicer:

— če ne uporabljajo dopolnilnega dela več kot enega delavca

— če njegov čisti dohodek ne presega povprečnega letnega osebnega dohodka zaposlenih delavcev v gospodarstvu v Sloveniji.

Davka v pavšalnem letnem znesku pa ni moč odmeriti zavezancem, ki opravljajo avto-prevozniško dejavnost, storitve z gradbeno mehanizacijo, prodajo na drobno, gostinsko dejavnostjo in tudi ne zavezancem, ki dosegajo dohodek v skupni obratovalnici. Izjemoma so lahko obdavčeni v pavšalnem letnem znesku zavezanci, ki opravljajo gostinsko dejavnost in prodajo na drobno v odročnih in višinskih krajih. Te kraje določi Izvršni svet občine in so za našo občino sledeči: Koprivnik, Stari log, Drage, krajevna skupnost Struga in krajevna skupnost Poljanska dolina.

Odmera davka po dejanskem dohodku in v pavšalnem letnem znesku s pregledom obremenitev

Odmera davka po dejanskem dohodku se opravi po preteku leta za nazaj. Stopnje davka iz gospodarske dejavnosti na ostanek čistega dohodka so sorazmerne s ciljem spodbujanja zavezanca k večji produktivnosti dela in so višje za zavezance, ki pridobivajo dohodek od stranske dejavnosti. S tem želimo prispevati k razvoju rednih gospodarskih dejavnosti, saj opravljanje stranske dejavnosti lahko v določenem pogledu več škoduje kot koristi pri razvoju drobnega gospodarstva v občini.

Davek v pavšalnem letnem znesku se odmerja vnaprej in ga plačujejo zavezanci z manjšim obsegom poslovanja. Odmerja se glede na vrsto dejavnosti, starost zavezanca, kraj poslovanja, delovno sposobnost zavezanca, v odstotku od povprečnega OD na zaposlenega v gospodarstvu v SR Sloveniji v preteklem letu.

Davčne olajšave za davek iz gospodarske dejavnosti

Veljavna zakonodaja omogoča doseganje raznih davčnih olajšav nosilcem gospodarske dejavnosti. Naša občinska skupščina je s ciljem pospeševanja razvoja drobnega gospodarstva vgradila v odlok o davkih občanov naslednje davčne olajšave:

1. Predpisala je nižjo stopnjo davka na ostanek čistega dohodka za 2 indeksni točki ne glede na usklajevanje v ljubljanski regiji, ker ugotavljamo, da je naša občina le drugačna po razvitosti, po kraju in pogojih poslovanja.

2. Olajšava za zavezance, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, katerih razvoj se želi pospeševati:

V odloku o davkih občanov je skupščina občine določila tri skupine zavezancev, ki opravljajo tako dejavnost, katere razvoj želi pospeševati in določila odstotek znižanja odmere davka.

I. skupina z 20% olajšavo
II. skupina s 30% olajšavo
III. skupina s 40% olajšavo, vse s pogojem, da zavezanci dosežejo najmanj 50% prihodka obratovalnice s storitvami občanov in hišnimi sveti, zave-

zanci gostinske dejavnosti pa 40% letnega prihodka s prehrano in prenočišči ter da so obdavčeni po dejanskem dohodku.

3. Olajšava zavezancem, ki so šele pričeli opravljati dejavnost

Ta olajšava je določena tako, da znaša za:

1. leto poslovanja 100% od odmerjenega zneska davka

2. leto poslovanja 50% od odmerjenega zneska davka

3. leto poslovanja 25% od odmerjenega zneska davka, s pogojem, da zavezanci vodijo poslovne knjige, v skladu s pravilnikom, če so le-te dolžni voditi in se zavežejo, da bodo v občini najmanj 5 let redno opravljali to dejavnost. Tako imenovane začetniške olajšave pa nimajo zavezanci prevozniki z motornimi vozili, dejavnost z gradbeno mehanizacijo in gostinski obrati bifejskega značaja. Poleg začetniške so določene še dodatne olajšave za zavezance, ki so pričeli opravljati gospodarsko dejavnost v manj razvitih območjih občine in sicer tako da se le-ta olajšava priznava za dobo 4 let. Za prvo in drugo leto poslovanja se priznava 100% olajšava na odmeri davka, tretjo leto 50% in četrto leto 25%.

4. Olajšava zavezancem, ki izvažajo blago in storitve na konvertibilno območje
Gre za zavezance, ki z izvozom blaga in storitev ustvarjajo devizni priliv. Tem se glede na odstotni delež, ki ustreza razmerju med celotnim prihodom obratovalnice in dinarsko vrednostjo, doseženo z izvozom, odmerjeni davek zniža za:

5% če znaša odstotni delež izvoza od 5% do 10%

10% če znaša odstotni delež izvoza od 10% do 20%

15% če znaša odstotni delež izvoza od 20% do 30%

25% če znaša odstotni delež izvoza od 30% do 50%

35% če znaša odstotni delež izvoza nad 50%.

5. Zavezanec lahko v letni davčni napovedi uveljavlja do 35% znižanje davčne osnove za vlaganje lastnih sredstev v:

— nabavo, rekonstrukcijo in modernizacijo osnovnih sredstev

— oblikovanje virov obratnih sredstev

— združevanje v zadrugo, organizacijo kooperantov in druge oblike združevanja za skupno nabavo, racionalno uporabo delovnih in poslovnih sredstev, skupno graditev in uporabo objektov.

Poleg 35% znižanja davčne osnove po zakonu o davkih občanov je občinska skupščina vgradila v odlok za odmero leto 1988 še dodatno do 25%, znižanje davčne osnove za namene vlaganja v razširitev materialne osnove dela s ciljem hitrejšega razvoja osebnega dela v naši občini pod pogojem, da so poslovne knjige vodene v skladu s pravilnikom o vodenju poslovnih knjig.

Za poslovno leto 1987 je bilo možno le 25% znižanje davčne osnove po določbah zakona o davkih občanov.

6. Olajšava za vlaganja sredstev v gradnjo malih hidroelektrarn.

Olajšavo lahko uveljavlja zavezanec, ki v te namene vloži najmanj znesek, v višini 50% enoletnega čistega OD na zaposlenega v gospodarstvu. Olajšava se prizna v obliki odstotka

znižanja davka in sicer do 30% odmerjenega davka za dobo treh let, vendar skupna olajšava ne sme presežati 40% vloženih sredstev.

7. Olajšava zavezancem, ki vlagajo sredstva v sanacijo virov onesnaževanja

Olajšava se prizna, če zavezanec vloži najmanj znesek v višini 50% enoletnega čistega OD na zaposlenega v gospodarstvu. Olajšava se prizna v višini 30% odmerjenega davka za dobo treh let, vendar skupna olajšava za vsa tri leta ne sme presežati vloženih sredstev.

8. Olajšava zavezancem, ki imajo učence in študente na proizvodnem delu oziroma delovni praksi in ki zaposlujejo pripravnike

Olajšava se prizna v višini 15% od izplačanih nagrad kolektivni pogodbi oziroma 15% od izplačanih osebnih dohodkov pripravnikov za čas trajanja pripravniške dobe.

9. Olajšava zavezancem, ki zaposlujejo delavce

Zavezancem, ki zaposlujejo delavce v letu, za katerega se davek odmerja, se za vsakega delavca odmerjeni davek zniža za znesek v višini 10% povprečnega enoletnega čistega OD zaposlenih delavcev v gospodarstvu v SRS v preteklem letu. Ta olajšava se priznava tudi zavezancem, ki zaposlujejo invalidne osebe, le da je znesek znatno višji.

Olajšava v tej obliki se bo prvič priznavala za odmero leto 1988.

Ustreznost predlaganih rešitev bo potrebno po preteku enega leta analizirati in ugotoviti, če so omenjene olajšave delovale vzpodbudno za razvoj drobnega gospodarstva ali le pripomogle k zniževanju družbenih obveznosti posameznikov.

Občina si bo še nadalje prizadevala določiti take obveznosti, ki bodo vzpodbujale zavezance k večji produktivnosti dela. Obenem bo skrbela, da ne bi prišlo do neutemeljenih razlik v višini obveznosti med posameznimi občinami.

Uprava za družbene prihodke
Komisija za razvoj drobnega gospodarstva

Zadnje vesti

● V sredo, 21. 6. 1989 so v Stari cerkvi izročili v obratovanje trgovski center, v katerem je samopostrežna trgovina, bife, mesnica in prostori pošte. Denar za gradnjo so prispevali Mercator TOZD Trgopromet Kočevje, SOZD GK TOZD Mesarija in PTT Ljubljana. Dela so bila izvršena v izredno kratkem času.

● Gradnja šole v Stari cerkvi se izvaja po predvidenem planu. Pouk v novem šolskem posloplju bo od 1. do 4. razreda že 1. 9. 1989. Za opremo zmanjkuje denarja. Razgovori s krajanji so pokazali možnost, da se uvede na območju krajevne skupnosti Stara cerkev krajevni samoprispevek. Več o tem v prihodnji številki.

● Predsedstvo občinske konference SZDL bo 30. 6. 1986 razpravljalo o problemih ekologije.

● Svet aktivnosti žena pri občinski konferenci SZDL bo razpravljal 29. 6. 1989 o aktivnosti in pripravi na volitve v letu 1990. Ocenile bodo možnost vključevanja večjega števila žensk v skupščinski sistem.

Prebivalci mesta Kočevja in okolice

Občinski center za opazovanje in obveščanje sporoča prebivalcem mesta Kočevja in okolice, da smo v mesecu aprilu končali z deli na napravah za centralno alarmiranje prebivalstva. To nam omogoča, da lahko iz občinskega centra zvez in gasilskega doma Kočevje daljinsko upravljamo 5 siren v mestu in okolici. Te so: Gasilski dom, občinska stavba Skupščine občine Kočevje, Gasilsko društvo Rudnik, Gasilsko društvo Mahovnik in DO LJK Kočevje.

Vse našete lokacije siren so tudi programirane — to pomeni, da izbiramo program signala glede na nastalo situacijo. V smislu vsestranskega obveščanja in usposabljanja prebivalstva je občinski center za opazovanje in obveščanje sklenil, da bomo v naslednjih sobotah ob 12.00 uri namesto običajnega signala sirene (1-minutni pisk) izvajali naslednje programe signala:

— julij — splošna javna mobilizacija

— avgust—september — nevarnost zračnega napada

— oktober — nevarnost napada z jedrskimi-biološkimi ali kemičnimi sredstvi

— november — naravne nesreče

— december — prenehanje vseh nevarnosti (test)

Referent za zveze in službe OO občine Kočevje

Iz KŠD Tone Ožbolt Osilnica

TRETI MEDNARODNI KAJAKAŠKI REKREATIVNI MARATON na Kolpi se bo začel 23. junija ob 16. uri. Start bo na kajakaški progi pri Osilnici, cilj pa v Brodu na Kolpi. Pokrovitelj je Riko Ribnica, organizator pa KŠD Tone Ožbolt iz Osilnice. Naslednji dan bo nadaljevanje maratona na Krki, zaključek pa 25. junija z maratonom na Savinji. Letos bodo prvič na maratonu sodelovali tudi splavarji, ki bodo krenili na pot že uro pred kajakaši.

MALI TEKAŠKI MARATON za pokal Petra Klepca na 18,5 km dolgi progi od Broda na Kolpi do Osilnice se bo začel 3. julija ob 17. uri. Posvečen bo dnevu borca, nanj pa so vabljeni tekači iz Slovenije in Hrvaške. Organizator je KŠD

Tone Ožbolt ob sodelovanju atletskega kluba Kočevje. Po teku bo Turistično društvo Osilnica priredilo veselico, na kateri bo igral ansambel Henček.

PRIHODNJE LETO BO TRIATLON, priprava nanj pa je letošnji mali maraton. Tekomalci bodo najprej tekli od Broda na Kolpi do Osilnice, nato se vozili s čolni nazaj do Broda in za zaključek kolesarili do Osilnice.

KAJAKAŠKA ŠOLA na kajakaški progi pri Osilnici se bo začela v začetku julija. Prijave zanjo še zbira KŠD Tone Ožbolt, prijavite se lahko tudi telefonsko na številki (061) 868-564 in 868-517. Vedno več staršev kupuje otrokom kajake in kanuje, ker je vožnja z njimi po divji Kolpi nevarna, vpisujejo otroke v to šolo, da si pridobijo potrebno znanje.

J. P

Prireditel v počastitev 27. aprila — dneva OF. Dijaki SŠTUD Kočevje so na modni reviji prikazali izdelke kočevskih butikov
Foto: Jelenovič

AMD Kočevje odlikovano z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo

V letu 1986 je Avto-moto društvo Kočevje praznovalo 40. obletnico svojega delovanja in obstoja. Ob tem jubileju je Svet za organiziranost in razvoj pri Občinski konferenci SZDL predlagal, da se odlikuje to društvo z odlikovanjem red zaslug za narod s srebrno zvezdo. Predlagatelj je predlog za podelitev navedenega državnega odlikovanja utemeljil s tem, da je to društvo v okviru svojega programa dela v 40 letih izšlo 10.325 voznikov motornih vozil vseh kategorij. Pri omenjenem društvu je bila v letih 1959—1967 organizirana avto šola za izobraževanje bodočih voznikov za potrebe JLA. Izobrazili so 1.405 bodočih voznikov za potrebe JLA. Do leta 1961 je društvo prirejalo športna tekmovanja v avtomoto športu. Pomembno vlogo je društvo opravilo pri organizaciji tečajev in tekmovanj na področju prometne vzgoje šoloobveznih otrok. V tem času je obiskovalo te tečaje nekaj nad 60.000 otrok in tako spoznalo osnove prometne kulture in varnosti na cestah. Delo društva je bilo uspešno tudi na ostalih področjih v našem mestu in občini. Da je to res, potrjujejo tudi številna priznanja, ki jih je prejelo društvo za svoje delo.

Delo društva je uspešno tudi sedaj. To so ugotovili člani izvršnega odbora, ko so na minuli seji ocenili delo od minulega letnega občnega zbora, ki je bil 28. aprila lani. V društvo je vključenih 1.070 članov. Čeprav se je te dni povečala članarina, si bodo člani društva in vodstvo prizadevali za pridobitev novih članov.

V letošnjem letu pa so se ob sodelovanju Občinskega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in Postajo milice Kočevje vključili v oblike prometnega preventivnega delovanja za zmanjšanje prometnih nezgod — 10%.

Odlikovanje red zaslug za narod s srebrno zvezdo, za zasluge in dosežene uspehe pri razvijanju in pospeševanju avtomoto športa ter prispevek k razširjanju tehnične in prometne kulture, je izročil na seji izvršnega odbora AMD, ki je bila 6. junija, predsednik občinske skupščine Alojz Eržen. Tej seji so prisostvovali številni povabljeni, ki so izrekli društvu vse priznanje za njegovo uspešno delo, za kar pa ima nedvomno največ zaslug sekretar društva Vladimir Gašparac. Uredništvo se pridružuje čestitkam in želi AMD še veliko delovnih uspehov.

Viktor Dragoš

110. let GD Kočevje

Slika prikazuje paradu gasilcev skozi mesto 10. junija 1989

V soboto, 10. junija 1989, so gasilci GD Kočevje proslavili 110. obletnico delovanja gasilstva. Za uvod v praznovanje je bilo v Gaju tekmovanje v gasilskih disciplinah in gasilskošportnih spretnostih. Sodelovale so ekipe GD Škofja Loka, Žabnica, Sora, Šalka vas in Kočevje. V gasilskih disciplinah je bila najboljša ekipa GD Sora iz občine Ljubljana-Šiška,

druga je bila ekipa GD Kočevja. V skupnem tekmovanju so bili: 1. GD Sora, 2. GD Kočevje in 3. GD Šalka vas. Po končanih tekmovanjih je bila parada, nato pa zborovanje na dvorišču GD Kočevje. Na zborovanju je predsednik GD Vilko Ilc orisal zgodovinski razvoj delovanja gasilcev v našem mestu.

Viktor Dragoš

Gasilci posvečajo veliko pozornost preventivi

Delegati občinske gasilske zveze, so na letni programski konferenci ocenili enoletno delo te organizacije in gasilskih društev. Na območju občine deluje 21 gasilskih društev, ki v svoje vrste vključujejo nekaj nad 1.200 članov. V minulem letu so imeli gasilci 50 intervencij zaradi požarov in drugih dogodkov. Pri vseh akcijah so bili gasilci uspešni. Pomembno delo so gasilci opravili v lanskem sušnem obdobju z dovažanjem vode. Pripeljali so nekaj nad 1.500 m³ pitne vode.

Poleg operativnega dela so gasilska društva in zveze skrbeli za strokovno usposabljanje gasilcev. Priredili so tečaj za gasilce — strojnike. V mesecu požarne varnosti so organizirali 6 večjih vaj, na katerih so preverili znanje in sposobnosti gasilcev.

Posebno skrb so posvetili ob izdatni pomoči mentorjev na osnovnih šolah delovanju pionirskih društev »mladi gasilec«.

Gasilska društva so skrbno opravila preventivne preglede in so se s tem delom vključila v vseslovensko akcijo za zmanjšanje požarov.

Gasilska društva in občinska gasilska zveza tesno sodelujejo s pobratenimi gasilskimi organizacijami. Ob srečanjih izmenjujejo delovne in ostale izkušnje.

Potrebno bo posvetiti več skrbi pripravam za izdelavo načrtov za gašenje požarov v večjih stanovanjskih stavbah. Pomembno vlogo pri tem naj bi imela samoupravna stanovanjska skupnost in hišni sveti. V teh načrtih za gašenje bi morali opredeliti naloge pri reševanju in evakuaciji. Temeljne točke takih načrtov bi morali izobesiti na vidna mesta in o tem obvestiti stanovalce v večjih stanovanjskih stavbah.

Delegati so sprejeli več pomembnih odločitev, ki jih bodo gasilci v prihodnje izvajali pri vsakodnevnem delu.

Viktor Dragoš

Anketa o turizmu

V anketo je bilo vključeno 107 anketirancev, od tega 22 moških in 85 žensk. Veliko anket pa je ostalo neizpolnjenih. Starostna mera je bila različna, in sicer od 18 pa do 52 let. V anketo je bilo zajeto tudi več poklicev. Zajemala je 8 vprašanj.

1. »Ali se vam zdi, da je Kočevje razvit turističen kraj?«

DA 3—2,8%
NE 104—97%

2. »Ali nam lahko razložite odgovor na prejšnje vprašanje?«

— slaba organizacija
— ni interesa
— premalo reklame
— neizkoriščene možnosti
— malo znamenitosti
— finančna sredstva
— zaprtost pokrajine
— ni turističnih vodičev
— nima ustrezne infrastrukture (turistične)
— tisti, ki hoče kaj storiti, ga zatrejo

Odgovorov z »DA« nam anketiranci niso pojasnili.

3. »Ali menite, da obstajajo kakšne ovire za razvoj turizma?«

DA 62—57,9%
NE 45—42,1%

4. »Če ste na prejšnje vprašanje odgovorili z DA, vas prosimo, da nam odgovorite na naslednje vprašanje!«

»Kaj ovira razvoj turizma na Kočevskem?«

Največ odgovorov se je glasilo:

— Kočevska Reka
— nezainteresiranost odgovornih ljudi
— finančna sredstva
— premalo domačinov v občini
— slabe ceste
— ni infrastrukture
— nezainteresiranost turističnega društva
— če bi bilo več v zasebni lasti, bi bilo bolje
— neelastičnost občinskega kadra
— premalo kmečkega turizma

5. vprašanje:

»Ali se vam zdi Kočevje vredno ogleda?«

DA 82—76,6%
NE 7—6,5%
NE VEM18—16,8%

6. »Kaj bi si ogledali, če bi prišli v Kočevje kot turist?«

— Šeškov dom, Bazo 20, Kočevski Rog, jezero, samo mesto, Mestni vrh, cerkev v Kočevju, cerkev na Trati, Kolpo, Fridrihštajn, spomenike, okolico Kočevja, Kostelski grad, pragozd, star rudnik, naravo, galerijo, jame, Zelenjske jame, Jelenov žleb.

7. »Ali tudi sami prispevate k razvoju kočevskega turizma?«

DA 19—17,7%
NE 88—82,2%

8. »Kako prispevate k razvoju turizma?«

— propaganda k razvoju
— sem član turističnega društva
— pomoč pri ureditvi okolice
— urejam cvetlični vrt, ki meji na glavno cesto
— s samoprispelki
— urejam okolico hiše
— prizadevanje za začetek kmečkega turizma (Kostel)
— trgajo od OD

SKLEP:

Iz te ankete je razvidno, da je v Kočevju turizem zelo slabo razvit. Veliko anketirancev meni, da je to posledica slabe organizacije, nezainteresiranosti odgovornih ljudi in tudi zaradi Kočevske Reke. Mnogi bi bili pripravljeni pomagati pri razvoju turizma, vendar trdijo, da jim to onemogočajo nekateri odgovorni ljudje. Opazili smo tudi veliko nezainteresiranost ljudi, saj smo od 200 anket dobili nazaj samo 107. Ugotovili pa smo, da je v kočevski občini dovolj turističnih znamenitosti, ki bi si jih bilo vredno ogledati, čeprav mnogi mislijo, da sta takšnega ogleda vredna samo Šeškov dom in Baza 20.

Anketiranje so opravile učenke družboslovno-jezikovne dejavnosti SŠTUD Kočevje v okviru družboslovnih dejavnosti

Butik
Marjeta

Vam nudi ugoden nakup

PROSIM, PRIPNITE SE!

SOS za pešce!

V današnjih časih, ko je tehnika na višku, se je človekovo gibanje razmahnilo tako zelo, da je možno v nekaj urah poleteti iz enega konca sveta na drugega ali pristati celo na drugem planetu. Ceste so polne avtomobilov. Pričakovali bi, da bomo imeli pešci svoj mirni prostor vsaj na pločniku, pa na žalost ni tako.

Vedno pogosteje, vsaj tu v Kočevju, se po pločnikih prav predrzno vozijo kolesarji in celo motoristi, pa ne samo otroci, ampak tudi popolnoma zreli ljudje, ki sicer s takim početjem

dokazujejo, da niso zreli. Zaradi tega smo pešci, posebno tisti, ki slabo vidijo ali slišijo, na pločnikih zelo ogroženi.

Dvakrat sem bila priča, kako je kolesar na pločniku zadel pešca, pa se niti ozrl ni, le nesramno je vozil dalje in se za poškodbo, ki jih je zadal pešcu, ni čutil odgovornega.

Ker je tako ravnanje skrajno brezvestno in smo zaradi tega pešci na pločnikih stalno v nevarnosti, prosimo miličnike in vse osebe, ki imajo dolžnost vzdrževati red v prometu, naj pazijo tudi na pločnike, da ne bo prišlo še do večjih nesreč.

V imenu pešcev
Sonja Jarm

Taborništvo — pristen stik z naravo

Taborniška organizacija z imenom Odred SVOBODNIH GOZDOV deluje v Kočevju že več let. Tisti, ki naše organizacije ne poznajo dovolj, mislijo, da so nam letni tabori edini namen za letno taborenje. Vendar temu še zdaleč ni tako. V prvi vrsti nam tabori pomenijo življenje v organizaciji. Taborniška organizacija vadi svoje člane v spretnostih, ki so za življenje v naravi potrebne in koristne. Nadaljnje razvijanje pridobljenih spretnosti vodi v specializacijo, da mladina spoznava zgodovino krajev in življenje v njih. Izurjen tabornik je popolnejši človek in dober državljan, ki se znajde tudi v težkih

situacijah. To dejstvo opravičuje naš obstoj!

V naše vrste je sicer vključeno veliko mladih, vendar pa jih želimo pritegniti še več. Vključujemo predvsem mlade od 7. do 18. leta, radi pa bi, da bi bilo več tudi članov nad 25 leti.

Naša organizacija ima v svojem programu zanimive oblike dela, ki lahko zanimajo otroke, mladino ali starejše ljudi. V taborniško organizacijo se lahko vpišejo vsi od 7. leta dalje, in sicer vsako sredo ob 19. uri v prostorih stare gimnazije.

Zvone Vlah

centriranje
montiranje

**OPTIČNA
NASTAVITEV PREME**

ERVIN PONGRAČIČ
Cankarjeva 7, Kočevje

ODSLEJ Z VOŽNJO NE BO VEČ TEŽAV!

Pričakujemo vas v delavnici v Cankarjevi ulici št. 7.
Delovni čas: vsak dan od 8. do 13. ure in od 14. do 17. ure, odprto tudi v soboto od 8. do 13. ure. SE PRIPOROČAMO!!

OPTIČNA NASTAVITEV
PREME

preprečuje pretirano in nenakomerno obrabo gum
MONTIRANJE in
ME
NJAVA GUM
ter razna drobna popravila
bomo opravili hitro in
kvalitetno

CENTRIRANJE GUM
zmanjša tresljaje avtomobila
in volana, kar je pogoj
za varno in udobno vožnjo.

— Bi ju povabila na čašico, Peter?
— Veš kaj, Brundo, s tem upokojenskim regresom lahko samo še gledava.

IZ ŠOLSkih AKTIVNOSTI

Na kulturnem dnevu ob podelitvi bralnih značk

Na našo šolo vsako leto povabimo mladinskega ustvarjalca: pesnika, pisatelja, ilustratorja, glasbenika. Ob tej priložnosti spoznavamo njegovo življenje in delo. Tako je bilo tudi letos, ko smo na slovesno podelitev Levstikovih bralnih značk povabili znano književnico Berto Golobovo. Obiskala nas je 10. maja.

Kulturni dan smo pričeli ob enajsti uri. Zbrali smo se v dvorani v Fari. Z nami so bili tudi učenci iz Osilnice ter delegacija učencev iz sosednje hrvaške šole Zdenko Petranović Jastreb z Broda na Kolpi. Povabili smo tudi udeleženca NOB, vendar nista mogla priti. V kratkem kulturnem programu so nastopili učenci naše in osilniške šole s pesmijo, recitacijami in igrice. Nato smo prebrali nekaj odlomkov iz del naše gostje. Sledil

je razgovor z njo. Povedala nam je veliko zanimivega in nas navdušila s svojim nastopom. Nato je podelila bralne značke in posebna priznanja za osemletno zvestobo knjigi, spominske značke pa je izročila tudi tistim učencem, ki so z literarnimi prispevki sodelovali v natečaju o železnici. Tekmovalci iz Vesele šole pa so prejeli diplome za uspešen nastop na razrednih tekmovanjih. Preden smo se poslovili, nam je tovarišica Golobova podpisala spominske knjige in knjige za šolsko knjižnico.

Kulturni dan nam je bil všeč in prepričana sem, da je tudi naša gostja zapuščala našo šolo z lepimi vtisi. Želimo si, da bi nas še kdaj obiskala.

Tina Južnič, 7. razred
Literarno-dopisniški krožek
na OŠ Vas Fara

V soboto, 6. maja je bil obrambni dan. Med osnovnošolci so bili prvi učenci I. ekipe 8.b, drugo mesto so zasedli učenci I. ekipe 8.a in tretje mesto učenci I. ekipe 8.f razreda. Uvrstili so se na regijsko tekmovanje, kjer je ekipa 8.b dosegla najboljši rezultat šole — to je 4. mesto in se tako uvrstila na republiško tekmovanje. To tek-

movanje je bilo 27. 5. 1988 v Ljubljani in naši učenci so bili spet odlični, saj so dosegli 6. mesto. Ekipo so sestavljali: Gregor Smola, Toni Poje, Gregor Memedovič, Tomaž Klepec, Jožica Letnar in Polona Marentič. Mladim tekmovalcem iskrene čestitke in še veliko uspehov.

D. M.
OŠ Kočevje

Otroški »živ-žav«

Pri igri so spretno pomagali tudi očetje!

V počastitev dneva mladosti je kolektiv vrtca priredil za vse predšolske otroke v občini Kočevje otroški »ŽIV-ŽAV«.

Vsebinsko je bila prireditev usmerjena k spodbujanju aktivnosti otrok po lastni želji. Drugačnost prireditve od prejšnjih je bila torej v tem, da je vsak ciciban (pa tudi šolski otrok) našel nekaj za svojo sprostitev. Otroci so se v dejavnosti vključevali spontano. Kar težko bi rekli, kateri kotiček je bil bolj obiskan!

Dejavnosti so vodile vzgojiteljice in varuhinje. Otroci so slikali s čopiči, barvali kartonske škatle in postavili miniaturno naselje, zbijali so lesene odpadne ploščice vseh oblik, gubali papir, sodelovali v vodnih igrah, peli, plesali...

Za prijetno vzdušje so poskrbeli KOČEVSKI MEDVEDI, za žejo in slaščice pa DO NAMA.

Razstava otroških izdelkov je ponudila staršem delček spodbude, kako zaposliti otroka doma. Cenen material je seveda odpadna plastična, steklena in kartonska embalaža, ostanki lesa, blaga, volne...

Knjiga vtisov je zrcalo uspešnosti prireditve in vodilo za naprej. Pohval je bilo veliko, kar kaže na dejstvo, da je prireditev dosegla svoj namen. Želja ni manjkala, saj bi nekateri želeli, da je prireditev kar nekajkrat na leto.

Ko bomo v jeseni oblikovali program za šol. leto 1989/90, bomo razmišljali tudi o prireditvi za cicibane; v največji možni meri bomo skušali upoštevati želje in spodbude, izrečene v knjigi vtisov.

Zahvaljujemo se staršem, ki so omogočili svojim malčkom obisk in sodelovanje na prireditvi.

DO Melamin se zahvaljujemo za postavitev odra in DO NAMA za sodelovanje pri prodaji slaščic ter igrač. Še naprej si želimo sodelovati z vami.

Ansamblu KOČEVSKI MEDVEDI se priporočamo za drugič.

Pri vsebinskem oblikovanju bodočih prireditvev pa prosimo za sodelovanje vse tiste, ki tegaj doslej še niso storiili, a si želijo.

NASVIDENJE NA NASLEDNJI PRIREDITVI!

VVO

Delo v čebelarstvu na Osnovni šoli Zbora odposlancev Kočevje

V našem krožku je prijetno in zanimivo. V zimskem času, ko čebele mirujejo, smo imeli tedensko po eno uro predavanja. Pogovarjali smo se o življenju čebelje družine, o zgradbi in delovanju čebeljega telesa, o vlogi čebele v kmetijstvu in pomenu čebeljih pridelkov v prehrani in zdravstvu.

Ko so nastopili toplejši dnevi, smo se iz razreda preselili v naš čebeljak. Tu nam je bolj prijetno. Seznanjamo se s čebelami, matico in troti v živo. Nadenemo si čebelarke klobuke, roke zatlačimo v žepu in opazujemo vrvenje čebel na bradi panjev in na satju. Ugotovljamo starost čebelje zalege, donos medu in cvetnega prahu. Zbijamo okvirčke, jih žičimo in utapljam satnice. V panj dodajamo satnice in smo veselo presenečeni, ko vidimo, kako natančne in hitre graditeljice so.

Pozimi smo bili povabljeni na čebelarški občni zbor. Bili smo pogoščeni in sodelovali smo v kvizu čebelarstva znanja.

TOZD Gozdarstvo ROG nam je omogočil izlet v Čebelarški muzej v Radovljici. Tu smo videli, kako je šel razvoj čebelarstva na Slovenskem in v svetu. Vidno slogo so pri tem imeli naši čebelarški strokovnjaki od Janše, Glavarja, Žnidaršiča in drugih. Močan vtis je

na nas napravil zemljevid Sveta, na katerem so označeni številni kraji, kamor so nekoč prodajali matice domače sivke.

Obiskali smo tudi sejem gozdarstva in kmetijstva v Kranju. Tu smo si ogledali video film o čebeljem škodljivcu — zajedalcu varoi.

Čebelarški krožek traja dve leti. V naslednjem šolskem letu se bomo seznanili s tehnologijo čebelarstva in čebeljimi boleznimi.

Kam po srednji šoli?

V sredo, 14. junija 1989 se je zaključilo izobraževanje na SŠTUD Kočevje za učence 4. letnikov. Z zaključno slovesnostjo za starše, učitelje, sošolce iz nižjih razredov in občane se je 71 maturantov poslovilo od svoje šole, v katero so vstopili v teku svojega izobraževanja najmanj 800-krat. Knjigam, zvezkom, učiteljem so dali slovo. Vendar ne za dolgo, saj so se odločili, da bodo študij nadaljevali na višjih in visokih šolah.

Izobraževanje je zaključilo: — v naravoslovno-matematični dejavnosti — 22 učencev — v družboslovno-jezikovni dejavnosti — 22 učencev — v strojništvu — strojni tehniki — 27 učencev

Za nadaljnji študij se je odločilo 50 učencev. Iz naravoslovno-matematične dejavnosti vsi učenci, iz družboslovno-jezikovne dejavnosti 20 učencev in iz strojništva 9 učencev.

Erik

Pred nedavnim se je vrnil iz Moskve mladi kočevski pianist Erik Šuler. Na Centralni specialni glasbeni šoli pri konzervatoriju Čajkovskega je namreč opravil izpite čez 6 letnikov te šole in sprejemni izpit za 7. letnik.

Ocene, ki mu jih je dal tamkajšnji profesor, so zelo laskave in govore o Erikovi izredni nadarjenosti ter delavnosti, kar pa je seveda predpogoj za kakršenkoli uspeh.

Erika smo obiskali na vaji pred uspešnim koncertom v Šeškovem domu, ki mu je za Kočevje prisluhniko prav neverjetno število ljudi. Venar se nismo pogovarjali o morebitni tremi, temveč zlasti o mesecih prebitih v Moskvi in njegovih ambicijah.

Z zrelostjo, ki jo težko pripišemo 13-letnemu fantu je pripovedoval, da mu glasba pomeni vse, celo življenje. Pripovedoval je o svojem vsakdanjiku oziroma sedem- in večurnem delu za klavirjem, da se mora na ta račun odreči celo gibanju, o tem, kako boleče je bilo ostati sam brez staršev v tujem vlemestu, o vožnjah z metrojem do 70 km oddaljene šole, izredno borni prehrani in tako drugačnemu načinu življenja, kot ga je bil vajen doma. Erik se seveda ne pritožuje, le niza opažanja, občutke. Njegov trud je bil poplačan z veseljem in srečo ob uspešno opravljenih izpitihi.

Naivno sem menila, da si bo sedaj privoščil počitnice, a me je

takoj popravil, da ima veliko dela oz. da dnevno še vedno vadi po sedem in več ur, saj mora do septembra predelati obsežen in zahteven program, ki mu ga je dal profesor.

Šola, na katero je bil sprejet Erik, spomnimo se, obiskoval jo je tudi Ivo Pogorelič, velja za eno najuglednejših na svetu in od svojih učencev poleg talenta zahteva tudi trdo in vztrajno delo.

Upajmo, da mu bo do novega šolskega leta uspelo pridobiti tudi ustrezno štipendijo republiške izobraževalne skupnosti, saj občinska, ki jo je prejemal že lani, seveda ne zadošča za pokrivanje velikih stroškov šolanja.

Erik si je za življenjski cilj postavil z glasbo osrečevati sebe in ljudi. Zaveda se, kako strma je pot do velikih dvoran in zahtevnega občinstva, da je talent šele prvi kamenček v mozaiku tlakovanem z velikimi naporji, odreknanji, samozatajevanjem, trdim delom, izredno voljo in hotenjem.

Erik verjame vase in v svoj plemeniti cilj. Velika škoda pa bi bila, če mu ga bi pokvarila tako banalna stvar kot je denar. Upajmo, da tako razmišljajo tudi tisti, ki odločajo o tem, kateri talenti so ga vredni.

Erik je otrok, kakršnega bi si želela vsaka mati, talent, ki ga je kot edinega iz Slovenije sprejel slavni konzervatorij Čajkovskega v Moskvi. Torej držimo pesti, da bo to, kar je bilo dovolj vredno za šolo svetovnega slovesa, zadosten argument tudi za naše birokrate.

M. S.

Erik Šuler za klavirjem in Tadej Tomšič s klarinetom

Foto: Prime

Pri oskrbi s čebelarstvom nam pomaga Medex Ljubljana. Zahvaljujemo se Čebelarstvu družstvu Kočevje, TOZD Gozdarstvo ROG in Medexu, ki so nam omogočili poučno popestritev dela našega

krožka. Še posebna zahvala tov. Ivu Marinčlju, našemu mentorju, za skrb in požrtvovalnost.

Krožkarji na OŠ
Zbora odposlancev Kočevje

94 novih pripravnikov iz kočevske srednje šole

23. junija 1989 je umolknil šolski zvonec tudi za 78 učencev tretjega letnika, ki so zaključili izobraževanje na IV. stopnji zahtevnosti (nekdanja triletna poklicna šola) in za 16 učencev skrajšanega programa, ki so zaključili izobraževanje na II. zahtevnostni stopnji.

Tako bodo OZD v avgustu in septembru sprejemale nove pripravnike, ki bodo zaključili šolanje po naslednjih programih in smereh:

— kovinarstvo in strojništvo — oblikovalec kovin 35
— kovinarstvo in strojništvo — preoblikovalec in spajalec kovin 23
— tekstilni konfektor 20
— pomočnik tekstilnega konfektorja 3
— pridobivanje, predelava in obdelava kovin — obdelava kovin 13
KŠ

— medicinska fakulteta — 1
— biotehnična fakulteta (biologija) — 2
(živilska tehnologija) — 1
(lesarstvo) 1 učenec
— pravna fakulteta — 3
— fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo (sociologija) — 4
— filozofska fakulteta (etnologija-socialna kultura) — 1
(geografija) — 1
(psihologija) — 1
(nemščina-angleščina) — 1
— visoka šola za organizacijo dela (organizacija dela) — 1
— visoka ekonomsko-komercialna šola — 1
— višja šola za soc. delavce — 1
— višja pomorska in prometna šola — 1
— višja pedagoška šola — 1
— višja upravna šola — 1 KŠ

ŠPORT IN ŠAH

Počitniška košarka

Košarkarski klub Kočevje se je zaradi velikega zanimanja za košarkarsko igro odločil, da bo med letnimi počitnicami organiziral vadbo za mlade košarkarske privržence na' zunanjih košarkarskih igriščih. Za košarko se navdušuje ogromno mladih, tako da je v pomladnih in poletnih mesecih moč opaziti polna igrišča košarkarjev, ki se neorganizirano igrajo in mečejo na koš. V košarkarskem klubu in šolskem športnem društvu na OŠ je vključenih okoli sto mladih košarkarjev in košarkaric,

ki med zimskim obdobjem niso mogli v polni meri vaditi zaradi zasedenosti obeh telovadnic. Zaradi te privrženosti h košarki so se v košarkarskem klubu dogovorili, da bodo starejši člani od 26. junija pa do 26. avgusta vsak dan prisotni na igrišču. Tu bodo organizirali vadbo košarkarskih prvin in pripravili tekme med skupinami ali ulicami. Torej bo za mlade košarkarje med počitnicami poskrbljeno in navsezadnje bo tudi zanimivo na košarkarskih igriščih.

D. B.

Na mednarodnem košarkarskem turnirju veterani ponovno uspešni

Na mednarodnem košarkarskem veteranskem turnirju v Ljubljani so Kočevci dosegli ponovno odmeven uspeh. V močni konkurenci štirih ekip iz Slovenije in ekipe Germeringa iz Münchna so osvojili drugo mesto. V finalni tekmi so pošteno namučili ekipo Prul iz Ljubljane: Skorajda vso tekmo so Kočevci vodili in zaradi prevelikega števila osebnih napak morali kloniti tik pred koncem proti izkušenim domačinom z

rezultatom 49:47. Mednarodni veteranski turnir je bil odlično pripravljen, posebej prijetno pa je bilo, ko so se ob koncu vse sodelujoče ekipe zbrale na družabnem večeru na Polževem. Kočevski veterani že več let uspešno tekmujejo na podobnih turnirjih, vendar pa še nikoli niso bili tako blizu končnega uspeha kot sedaj v Ljubljani.

D. B.

Zmajarstvo na Kočevskem

28. junija bo minilo dve leti, odkar je Rajko Žagar opravil prvi polet z zmajem z Mestnega vrha. Že prvi poleti pa so pritegnili tudi druge ljubitelje letenja. Tako nas je sedaj v Kočevju že šest, ki se ukvarjajo z zmajarstvom. Trije imajo opravljen tudi državni izpit za pilota prostega letenja, trije pa so še pripravniki.

Z veliko pomočjo Gozdnega gospodarstva smo si uredili vzletno »rampo«, s katere je tudi lep razgled na mesto Kočevje in okolico. Najbolj ugodno letenje je v maju in juniju, ko je v Kočevju veliko termike. S pridobljenimi letalnimi in vremenskimi izkušnjami smo letos v začetku maja naleteli 15 ur. Večkrat je bila tudi preletena razdalja od Livovskega vrha do Slovenske vasi, Jasnice in nazaj in prelet z Mestnega vrha v Žlebič. V dveh letih je bilo opravljenih prek 150 poletov z Mestnega vrha. Letenje nad domačim mestom je res užitek. V primerjavi z drugimi kraji je mnogo lepša

panorama, kadar pa jadraš nad svojim domom, se ti zdi vse še lepše.

Letos smo se trije zmajarji prek svojega matičnega kluba Šmarna gora tudi udeležili republiškega prvenstva v Tolminu, ki je trajalo tri dni. Za naše ne velike izkušnje smo dosegli še kar dobre rezultate. Stane Lužar je s 55,5 preletenimi kilometri dosegel 30. mesto, Vili Osterman s 35 km 41. in Rajko Žagar z 29 km 46. mesto. Vseh tekmovalcev je bilo prek 70.

K sodelovanju vabimo vse, ki bi se želeli ukvarjati s tem športom. S pravilnim pristopom, znanjem meteorologije in letalnih sposobnosti zmajev ta šport ni tako nevaren, kakor nekateri mislijo.

Na koncu se želim zahvaliti DO GG Kočevje, ki nam je omogočilo postavitve vzletišča in DO Inkop, Kovinar in Kočevski tisk za pomoč na republiškem prvenstvu.

Stane Lužar

Start Ivana Valentana z Mestnega vrha.

(Foto: S. Lužar)

Tečaj veslanja v kajaku in kanuju na divjih vodah

Kulturno športno društvo »Tone Ožbolt« iz Osilnice vabi vse, ki se želite naučiti pravilno in uspešno obvladovati čoln — kajak ali kanu po vodnih brzicah, na tečaj veslanja. Tečaj bo vodil strokovnjak iz Kajak kanu kluba Slavija Zagreb.

Tečaj bo v Osilnici v začetku julija. Na podlagi prijave kandidatov se bodo določile skupine. Vsaka skupina bo imela po 10 kandidatov.

Predviden urnik vadbe: vsak dan dopoldne od 9. do 12. ure in popoldne od 16. do 18. ure. Tečaj bo trajal 10 dni. Zadnji dan tečaja bo preizkus znanja in podelitev diplom za uspešno šolanje.

Podrobnejše informacije dobite pri tovarišu dr. Stanku Nikoliću, telefon (061)868-564 ali 869-105 ter tajniku društva, telefon 868-517.

Šahovske novice

1. Na Mercatorijadi, ki je bila 10. junija v Ljubljani, je pričljivo zmagala prva ekipa iz Kočevja v postavi: Toni Malnar, Igor Mestek, Mitja Dulmin in Ivan Glad. Drugo mesto je osvojila Kopitarna Sevnica, tretje mesto pa druga ekipa iz Kočevja v postavi: Drago Žagar, Boris Štivec, Mane Zorica in Severin Lovšin. Sodelovalo je 9 ekip iz vse Slovenije.

2. Na ekipnem prvenstvu Slovenije za mlajše pionirje, ki je bilo 3. junija v Postojni, so naši pionirji dosegli enak uspeh kot starejši — tretje mesto. Sodelovalo je 16 najboljših slovenskih pionirskih ekip. V kočevski ekipi so igrali: Andrej Janša, Darko Brunec, Matjaž Vidmar in Franci Muhič.

3. Kočevski pionirski šah se ponovno prebujata. Po 10-letnem premoru je prve uspehe s pionirji dosegel že Marko Ofak.

Množičnost, ki je poudarjena v sedanjem načrtu dela (v krožku deluje 92 pionirjev-šahistov), pa že prinaša prve rezultate. Dve prvi mesti v regijskem in dve tretji v republiškem merilu pomenijo za začetek vsekakor uspeh. Za ta uspeh mladih pionirjev pa gre zahvala vsem, ki so jim pomagali, bodisi v obliki prispevkov za nagrade ali pri izdelavi demonstracijske table (pleskarji v Itasu). V veliko pomoč in moralno vzpodbudo so bila tudi predavanja o šahovski teoriji, ki so jih pripravili starejši kočevski šahisti: Damir Marinč, Samo Žilevski, Slobodan Ivič. Posebno priznanje pa so našim pionirjem izkazali slovenski šahovski mentorji, saj so našemu mestu v prihodnjem letu zaupali organizacijo republiškega ekipnega prvenstva za mlajše pionirje in pionirke.

Ive Stanič

Ne jokajte na mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite, kako trpel sem in večni mir mi zaželite!

ZAHVALA

V 70. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil ljubi mož, oče, brat in stric

FRANC LIPUŠČEK iz Zajčjega polja pri Kočevju

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, znanec in prijatelj, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, darovali vence in cvetje ter pokojnika v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo družinam Urh, Vertelj in Brevec, pevcem za zapete žalostinke, godbi iz Kočevja, govornikom tov. Grmovškū, Maroltu in Vidiču ter gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

Žalujoči: žena Francka, hči Marica z družino, brat Ludvik, sestra Liza ter ostalo sorodstvo

V SPOMIN

V soboto, 3. junija so se v ožjem družinskem krogu poslovili od Julija Pluta, nekdanjega sodnika in vodjo temeljnega sodišča Ljubljana, enota v Kočevju.

Njegova življenjska pot se je pričela 1. decembra 1925 v Vrtači pri Semiču. Po konča-

nem študiju prava se je zaposlil v Novem mestu. Od leta 1954 je bil v Kočevju na sodišču.

Zraven rednega dela je sodeloval v kulturnih in drugih organizacijah. Za svoje delo je bil odlikovan in je prejel več priznanj.

V. D.

26. pionirske športne igre občin Delnice-Ribnica-Kočevje

Dolgoletni tradiciji, da organiziramo športno srečanje pionirjev treh sosednjih občin, se tudi letos nismo izneverili. Kočevski športni delavci smo izpeljali že 26. igre. Nekaj čez 300 pionirjev in pionirk iz Delnic, Ribnice in Kočevja se je na športnih objektih v Gaju in strelišču na Rudniku pomerilo v osmih športnih panogah. Kot že nekaj let zapored tudi tokrat kočevski pionirji in pionirke niso dovolili presenečenja, svoje vrstnike so v skupnem seštevku točk prepričljivo premagali v obeh konkurencah.

REZULTATI:

Pionirji

Panoga	Kočevje	Ribnica	Delnice
atletika	30	10	20
košarka	30	20	—
odbojka	30	10	20
nam. tenis	30	20	10
šah	30	20	10
nogomet	30	10	20
streljanje	30	10	20
rokomet	20	30	10
	230	130	110

Pionirke

Panoga	Kočevje	Ribnica	Delnice
atletika	30	20	10
košarka	30	20	—
odbojka	30	10	20
nam. tenis	20	30	—
šah	30	10	20
streljanje	30	10	20
rokomet	30	20	—
	200	120	70

SKUPNO:

Kočevje	430
Ribnica	250
Delnice	180

SKUPNI REZULTATI

Atletika — pionirji

1. Kočevje	5525
2. Delnice	4667
3. Ribnica	4565

Atletika — pionirke

1. Kočevje	6070
2. Ribnica	5302
3. Delnice	4267

Namizni tenis — pionirji

Kočevje : Ribnica	3 : 1
Delnice : Kočevje	0 : 3
Ribnica : Delnice	3 : 0

1. Kočevje, 2. Ribnica, 3. Delnice

Namizni tenis — pionirke

Kočevje : Ribnica	0 : 3
Delnice : Kočevje	0 : 3
Ribnica : Delnice	3 : 0

1. Ribnica, 2. Kočevje, 3. Delnice

Šah — pionirke

Delnice : Kočevje	0 : 2
Delnice : Ribnica	2 : 0
Ribnica : Kočevje	0 : 2

1. Kočevje, 2. Delnice, 3. Ribnica

Šah — pionirji

Ribnica : Delnice	2,5 : 1,5
Kočevje : Ribnica	3 : 1
Delnice : Kočevje	1 : 1

1. Kočevje, 2. Ribnica, 3. Delnice

Nogomet

Delnice : Ribnica	8 : 0
Kočevje : Ribnica	11 : 0
Delnice : Kočevje	0 : 4

1. Kočevje, 2. Delnice, 3. Ribnica

Streljanje — pionirke

1. Kočevje	364 krogov
2. Delnice	300 krogov
3. Ribnica	217 krogov

Streljanje — pionirji

1. Kočevje	445 krogov
2. Delnice	348 krogov
3. Ribnica	293 krogov

KNJIGOTISK
O F S E T
KNJIGOVEZNIKA

kočevski tisk
kočevje

61330 KOČEVJE
LJUBLJANSKA 18A
TELEFON: 061/851-254

Košarka — pionirke

Kočevje : Ribnica 44 : 3

Košarka — pionirji

Kočevje : Ribnica 58 : 35

Rokomet — pionirke

Kočevje : Ribnica 13 : 7

Rokomet — pionirji

Ribnica : Delnice 24 : 9
Kočevje : Ribnica 9 : 20
Kočevje : Delnice 18 : 16

1. Ribnica, 2. Kočevje, 3. Delnice

Odbojka — pionirji

Kočevje : Delnice 2 : 0
Kočevje : Ribnica 2 : 0
Delnice : Ribnica 2 : 0

1. Kočevje, 2. Delnice, 3. Ribnica

Odbojka — pionirke

Kočevje : Delnice 2 : 0
Kočevje : Ribnica 2 : 0
Delnice : Ribnica 2 : 0

1. Kočevje, 2. Delnice, 3. Ribnica

GREMO V KINO

Filmski spored od 26. 6. do 25. 7. 1989

MOJA AFRIŠKA AVANTURA, amer. avanturističen film
HIŠA II., je nadaljevanje nove serije horor filmov
TRIJE SIMPATIČNI POTEPUHI, ameriško-nemška komedija

LIKEM EKРАНU! OTROCI - SIMPATIČNI MOJSTRI KUNG-FUJAI
ŠOLA ZA STEWARDESE, ameriška komedija
ŽELEZNA ROKA PRAVICE, ameriški akcijski film

Tonyja Billa ŽENSKAR, ameriška komedija
RAMBO III, ameriški akcijski film
LUTKE IZ SAN TROPEA, francoski erotski film

Filmski spored od 25. 7. do 25. 8. 1989

ZLOVEŠČA SILA, ameriški horor
MARILYN, nemški pornografski, NK
PRVI NA POTEZI, am. akcijski

KEATON v gl. vlogi KONČNO DEJANJE, am. akcijski
DETEKTIVKA IZ BEVERLY HILLSA, (ameriška t/erotika) NK
DVA BEGUNCA IN DEKLICA, franc. komedija

NOVO • NOVO • NOVO • NOVO

V 1. nadstropju veleblagovnice na oddelku s tehničnim blagom

BARVE * LAKI * LEPILA IN PRIBOR ZA BARVANJE

nama Kočevje • nama Kočevje

PREMLAD ZA SMRT, am. akcijski
THRASHIN, amer. mladinski, športni film
TIGER V AKCIJI, ameriški akcijski

ZRAČNA AKADEMIJA, amer. komedija
p.s. Pridružimo si pravico do sprememb!

zavarovalna skupnost triglav DOLENJSKA OBMOČJA SKUPNOST, NOVO MESTO Požarno zavarovanje

Predstavili smo vam najpogostejše zavarovalne vrste, tokrat pa bi se radi podrobneje posvetili požarnim zavarovanjem. Požarna zavarovanja so ena najstarejših in tudi najbolj razširjenih zavarovalnih vrst.

litja vode iz vodovodnih in kanalizacijskih naprav, zemeljski plaz, odtrganje zemljišča, snežni plaz, iztek tekočine (lekaža), samovžig zalog ter izliv žareče mase.

oziroma podaljšanju zavarovanja, le-to sklenemo na dejansko vrednost, se zaradi velike stopnje inflacije zavarovalne vsote med letom razvojenijo.

Za ohranitev realne vrednosti skozi ves čas trajanja zavarovanja smo vam pripravili obliko zavarovanja, pri kateri mesečno povišujemo zavarovalne vsote, premije pa rastejo bistveno počasneje.

Vse informacije lahko dobite na sedežu območne skupnosti v Novem mestu ter na naših predstavništvi v Črnomlju, Kočevju, Metliki in Trebnjem.

Iz pisem uredništvu

Vaški odbor Koprivnik nam je pred časom posredoval vprašanje, da ugotovimo pri pristojnih organih o možnosti obnove in asfaltiranja lokalne ceste Koprivnik-Kočevje.

doči telefonski priključek. Potem pa se je nekeje ustavilo. Pripombe ima tudi na slabo cesto do Kočevja. Od krajevne skupnosti želi izvedeti, kdaj se bo vprašanje telefonskih priključkov rešilo in kdaj se bo obnovilo cesto do tega kraja.

hkrati pripominja, da je pot do izvedbe teh nalog dolga. Mi k temu pripominjamo le to, da bi morali upravni organi občinske skupščine, samoupravnih interesnih skupnosti in ostali krajanje podrobneje seznanjati z razvojnimi možnostmi posameznega kraja, če že ne osebno, pa vsaj pisno ob sprejemanju petletnega občinskega družbenega plana.

Spomeniki NOB

Spominsko obeležje na pokopališču v Dolgi vasi

Dolga vas je razpotegnjena občestna vas ob reki Rinži, ki tu že ponika in je bila potrebna regulacija. Naselje je staro nad 600 let in so ga do prve vojne povečini tvorili nemško govoreči naseljenci — Kočevjarji.

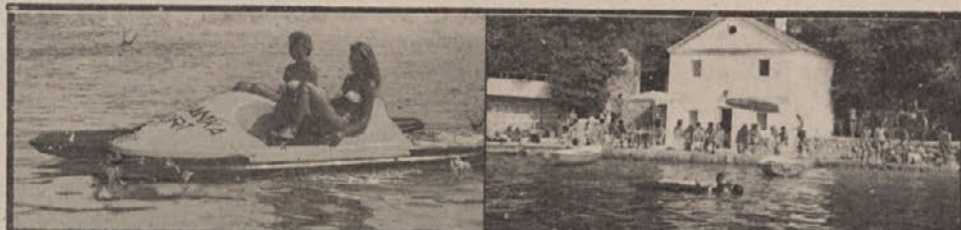
Po izselitvi Kočevjarjev 1941. leta v Reich je večina kočevskih vasi ostala brez naseljenecv. Drugače pa je bilo v primestnih vaseh Dolgi vasi, Livoldu, Šalki vasi, Stari cerkvi, kjer je bila polovica slovenskih naseljenecv.

Naša beseda

To je kulturno doživetje, ki ga pripravijo vsako leto učenci OŠ ZO Kočevje in s tem povedo, da tudi osnovnošolci skozi vse šolsko leto radi živijo z glasbo, pesmijo in lepo besedo.

Število prebivalstva je v Dolgi vasi skozi stoletja, tja do izseljeniške mrzlice, zmerno toda vztrajno naraščalo, kar povedo naslednje številke: leta 1880 — 285 prebivalcev, 1890 — 324, 1900 — 358, 1937 — 457 prebivalcev.

Nagradna križanka št. 5

Crossword puzzle grid with 15 rows and 15 columns. Some cells contain words like 'REKA V SRBLJI', 'NAUK O ATOMIH', 'ELDA VILER', etc.

Prejeli smo 20 rešitev nagradne križanke št. 4. Izžrebali smo tri pravilne rešitve: 1. nagrada: ALEŠ ŠTIMEC, Roška 24, 61330 Kočevje 2. nagrada: ANTON OSTERMAN, Cesta na Trato 2, 61330 Kočevje 3. nagrada: FRANC BRUS, Horjul 57, 61354 Horjul

Glasilo »KOČEVŠKE NOVICE« izdaja Občinska konferenca SZDL Kočevje. Ureja uredniški odbor: Peter Šobar — vršilec dolžnosti glavnega in odgovornega urednika, Cveto Arko, Mirica Dimitrijevič, Viktor Dragoš, Ive Stanič.

Izid naslednje številke: 25. avgusta 1989